

Masteruppsats i offentlig förvaltning [HT16]

Förvaltningshögskolan, Göteborgs universitet

Författare: William Lindgren och Jonna Sandström

Handledare: Gregg Bucken-Knapp

Examinator: Vicki Johansson

Från öppna hjärtan till stängda gränser

En studie om den svenska migrationspolitiska diskursen

FÖRORD

Vi vill börja med att rikta ett extra stort tack till vår handledare professor Gregg Bucken-Knapp. Med vägledning och ständigt positiva kommentarer (från Minsk) har du varit ett enormt stöd för oss i vårt uppsatsskrivande. Dessutom förtjänar familj och vänner uppskattning för att ni alltid finns där och det tålamod ni har visat upp i denna utdragna process.

ABSTRACT

Purpose - This master's thesis aims to explore and analyze the rhetoric that political actors in Sweden use in the public discourse regarding migration politics and policies.

Design/methodology/approach – The study uses a qualitative approach with “What’s the problem represented to be?” (WPR) as an analytical tool. We have gathered the empirical material from political leaders, both written and spoken communication, aimed at the public.

Findings - The results of this study conclude that the rhetoric in the migration discourse has changed. It is possible that this change has an impact on politics and policies. The symbolic nature of politics requires the actors to regard the discourse that they are in but they can also alter and define the same. In accordance with previous research these changes only occur when crisis emerge and the current policies and guidelines does not have the tools to resolve these issues.

Originality/value – This master's thesis contributes to the field of research by highlighting the value of political rhetoric in public administration. Spoken communication is the bridge between politics and the public sector and therefore we can draw the conclusion that it is necessary to continue this array of research.

Keywords - Political rhetoric, Discourse, WPR, Public administration, Migration, Policy

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	2
ABSTRACT	3
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	4
INLEDNING	5
FALLET SVERIGE	6
TIDIGARE FORSKNING	8
FORSKNING OM MIGRATION I SVERIGE	8
SPRÅK OCH POLITIK	10
PROBLEMFÖRMULERING	11
FRÅGESTÄLLNING OCH SYFTE	12
TEORETISK REFERENSRAM	12
DISKURSIV INSTITUTIONALISM	13
DET OFFENTLIGA SAMTALET	17
RETORIK	19
FRAMING	20
STRATEGIC FRAMING	22
<i>FRAME BRIDGING</i>	22
<i>FRAME AMPLIFICATION</i>	22
<i>FRAME EXTENSION</i>	23
<i>FRAME TRANSFORMATION</i>	23
TEORETISK SAMMANFATTNING	23
METOD	24
ANALYSVERKTYG	26
WPR OCH POLITIK	30
RESULTAT	31
CITAT FRÅN DEN MIGRATIONSPOLITISKA DEBATTEN ÅR 2014	31
CITAT FRÅN DEN MIGRATIONSPOLITISKA DEBATTEN ÅR 2015	33
CITAT FRÅN DEN MIGRATIONSPOLITISKA DEBATTEN ÅR 2016	35
ANALYS	37
1. WHAT'S THE PROBLEM REPRESENTED TO BE IN A SPECIFIC POLICY?	38
2. WHAT PRESUPPOSITIONS OR ASSUMPTIONS UNDERLIE THIS REPRESENTATION OF THE PROBLEM?	40
3. HOW HAS THIS REPRESENTATION OF THE PROBLEM COME ABOUT?	42
4. WHAT IS LEFT UNPROBLEMATIC IN THIS PROBLEM REPRESENTATION?	45
5. WHAT EFFECTS ARE PRODUCED BY THIS REPRESENTATION OF THE PROBLEM?	48
6. HOW/WHERE IS THIS REPRESENTATION OF THE PROBLEM PRODUCED?	50
AVSLUTANDE DISKUSSION	52
KOPPLING TILL OFFENTLIG FÖRVALTNING	52
KÄLLFÖRTECKNING	54
BILAGA 1	62

INLEDNING

“Nu vädjar jag till svenska folket om tålmod, om att öppna era hjärtan för att se människor i stark stress med hot mot det egna livet som flyr, flyr mot Europa, flyr mot frihet, flyr mot bättre förhållanden.” (Fredrik Reinfeldt, sommartal 16 augusti 2014)

Den 16 augusti 2014 uttalade dåvarande statsminister Fredrik Reinfeldt dessa ord som har kommit att bli något av en klassiker inom den svenska migrationsdiskursen. En mening som har blivit kritiserad och ifrågasatts i efterhand, men som då hyllades av många.

Hyllningskören bestod av de egna partikamraterna men även från andra partier, från höger till vänster. Likväl som hyllningarna var många har de som även hyllade honom nu intagit ett mer restriktivt förhållningssätt gentemot migration. Den frågan vi därför ställer oss är: Hur kunde denna förändring ske?

Synen och debatten kring migration har inte enbart förändrats i Sverige utan är ett utbrett fenomen inom framförallt Europas gränser där populistiska högerextrema partier har skördat framgångar i de senaste valen. Med anledning av detta har det skett en diskursförändring gällande migration och dess politik. En diskursförändring som kan ses i samhället men även bland de politiska partierna. Den här förändringen har på sådant sätt även reformerat hur migrationsdebatten sker och hur dagens politiker pratar om migration.

“What if our language does not simply mirror or picture the world but instead profoundly shapes our view of it in the first place?” (Fisher & Forester 1993:1)

Denna studie kommer att fokusera på hur retoriken inom migrationspolitiken i Sverige har förändrats under de senaste tre åren, med avstamp i riksdagspartierna Socialdemokraterna samt Moderaterna. Det skulle kunna argumenteras för att denna typ av uppsats enbart är utav intresse för statsvetenskapen. Emellertid vill vi som författare till denna studie påvisa att den här typen av forskning är av yttersta vikt för fältet offentlig förvaltning. Politiken är det som sätter ramarna för denna sektor. Därför påverkas staten och dess verksamheter av den politik som förs. Som medborgare kan vi dra slutsatsen om att den talade politiken i mångt och mycket är den bärande bron mellan oss och offentlig sektor. Med anledning av detta, anser vi som författare, att det är viktigt att studera hur det retoriska förloppet inom migrationspolitiken i Sverige har förändrats genom åren. Inte enbart för sakens skull, men

även för att kunna sätta forskning i ett relevant sammanhang. Vi argumenterar för att den här typen av forskning har saknats inom området offentlig förvaltning, samt att förändringen inom detta politikområde har under de senaste tre åren varit så dramatisk att den förtjänar att studeras.

Fallet Sverige

För att få en vidare förståelse för hur debatten och den retorik som har använts i migrationsdebatten har förändrats under den studerade tidsperioden väljer vi att i detta avsnitt presentera en politisk spelplan i svensk kontext.

Migration, migrationsdebatten och policys kring migration har i Sverige sett annorlunda ut än i resten av världen, något som vi kommer att gå djupare in på i nästa avsnitt. Anledningen beskrivs utifrån den politiska kartan där partier oberoende en vänster-högerskala har bedrivit politik som liknar varandra samt att debatten och retoriken inom migration har varit likvärdig (Spehar, Bucken-Knapp och Hinnfors 2013:171; Odmalm & Super 2014). Vi vill ändå poängtera att den migrationspolitiska homogeniteten i debatten riktar sig mot den del av migration som berör de människor som söker asyl i Sverige. Denna homogenitet förändrades år 2010 då den politiska arenan ritades om i och med riksdagsvalet i september. Med ett stöd på 5,7 % intog Sverigedemokraterna riksdagen (Valmyndigheten 2010). Partiet skördade även nya framgångar i valet 2014 med 12,86 % (Valmyndigheten 2014). Detta parti profilerar sig med en mer restriktiv migrationspolitik något som bland andra Socialdemokraterna och Moderaterna tog avstånd till. Statsvetaren Ravik Jupskås skrev en debattartikel år 2010 där han förklarade och ifrågasatte den svenska migrationspolitiken:

“Det är inte svårt att förstå det massiva motståndet mot SD. Sverige har byggt upp en självbild av att vara immunt mot denna typ av partier.” (Ravik Jupskås 2010)

Kan det vara så att ämnet migration för *mainstream*-partierna varit något tabubelagt? Något som de inte riktigt pratade om utan det fanns en slags konsensus om vilket land Sverige ska vara i migrationsfrågan. Ett konsensus som förändrades i och med den nya politiska arenan. Ravik Jupskås (2010) vidareutvecklade sitt resonemang:

“Liksom politiker på vänsterkanten ifrågasätter globaliseringen och kapitalismen måste

det vara tillåtet att diskutera legitimiteten och effekterna av det mångkulturella samhället.”

(Ravik Jupskås 2010)

I denna studie kommer vi presentera vår empiri mer djupgående i resultatavsnittet men för att ändå påvisa hur en förändring har skett inom den svenska migrationspolitiken väljer vi att redan här lyfta fram några citat. Sensommaren 2014 höll Fredrik Reinfeldt, dåvarande statsminister och partiledare för Moderaterna, sitt tal där han sa:

“Nu vädjar jag till svenska folket om tålamod, om att öppna era hjärtan för att se människor i stark stress med hot mot det egna livet som flyr, flyr mot Europa, flyr mot frihet, flyr mot bättre förhållanden.” (Fredrik Reinfeldt, sommartal 16 augusti 2014)

Efter valet 2014, i sin regeringsförklaring framhöll Stefan Löfven, statsminister och partiledare för Socialdemokraterna, att:

“Sverige ska ha en human asylpolitik och vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse och förtryck.” (Stefan Löfven, Regeringsförklaring 3 oktober 2014)

Ett år senare, efter dessa två tal, väljer Sverige att stänga sina yttre gränser för människor som vill söka asyl i Sverige (Regeringen 2016; SFS 2016:752). Vilket även leder till att retoriken inom migrationspolitiken förändras, nedan illustreras detta i citat från det politiska toppskiktet inom Moderaterna och Socialdemokraterna.

“Innan vi har en hållbar europeisk lösning på plats behöver Sverige en flyktingpaus, där den som inte sökt asyl i det första säkra EU-land man kom till åker dit och gör det. Och får man inte stanna i Sverige, så får man alltså inte stanna i Sverige.” (Anna Kinberg Batra, Almedalstal 9 juli 2016)

“Gränskontrollerna behövs fortfarande för att garantera ordning och säkerhet. Vi hade en ohållbar situation i november förra året när vi tog emot 10.000 asylsökande i veckan. Tack vare ID-kontrollerna och andra beslut har vi fått ordning på den situationen.” (Anders Ygeman, SVT Aktuellt-intervju 2 november 2016)

TIDIGARE FORSKNING

I detta avsnitt kommer vi presentera tidigare forskning kring området migrationspolitik och migrationspolicy, samt språkets betydelse för politiken. Det är två olika områden som vi anser är av stor vikt för vår studie.

Forskning om migration i Sverige

Migration och dess politik är ett område som är känsligt för händelser i världen. Krig, naturkatastrofer och andra förändringar i ett samhälle är något som ger effekter på migration. För att kunna sätta svensk migrationspolitik i en kontext har vi gjort en kort omvärldsanalys som presenteras i bilaga 1. Emellertid blir omvärldsanalysen en aning missvisande. Det går inte att enbart hävda att händelseförloppet i exempelvis krigsdrabbade zoner är den enda faktorn som har en inneboende verkan på migrationspolitiken i Sverige. Naturligtvis är detta av yttersta vikt, men forskning påvisar att det är viktigt att inte förringa andra faktorer. Van Criekinge (2012) framhåller EU:s betydelse av policyskapandet inom migrationsområdet och hur EU:s förhållningssätt är av yttersta betydelse för hur politiker pratar om invandring och migration. Samtidigt som EU är en viktig aktör med bland annat Schengenavtalet (EU 2016/339) så är migration ett område som är globalt och där allt mer eller mindre hänger ihop i en kedja av händelser.

Europa, precis som Sverige, har haft både utvandring under tidsperioder men även invandring och Van Criekinge (2012) menar på att just denna historia med migration är så djupt rotad i det europeiska medvetandet att vi sällan ifrågasätter det. Det vill säga, tills det händer något i världen som får oss att ompröva våra värderingar, i detta sammanhang: hösten år 2015.

Den forskning som finns inom området migration i kombination med Sverige som land belyser och kretsar till största del kring den flyktingsituation som existerade i början av 1990-talet (Ring 1998:159ff; Dahlström 2004:294ff), vilket gör att det gärna dras paralleller till den migrationsdiskurs som existerar idag. Dock måste det fastslås att även om jämförelser kan göras så var den verklighet som existerade då inte densamma som den verklighet vi befinner oss i nu. Därmed kan det konstateras att politiska partier och dess partipolitik inte är statistiskt utan förändras i en föränderlig värld och det vore naivt att tro något annat (Spehar, Bucken-Knapp & Hinnfors 2013:174). På sådant vis kan den diskurs som existerade i migrationspolitiken inte ses som densamma som den idag, då man kan säga att vi i denna

studie behandlar en annan verklighet och en annan utgångspunkt i det politiska Sverige. Vidare leder detta resonemang till att vår studie bidrar med en förståelse för hur retoriken inom migrationspolitiken har förändrats i den verklighet vi idag förhåller oss till. Sverige som land kan ses som ett undantag när det kommer till migrationspolitik. Ett undantag som bygger på politiska idéer och åsikter. Traditionellt sett, samt om man studerar migrationspolitiken i Europa, tenderar högerflanken av de politiska partierna vara den drivande motorn bakom en mer restriktiv migrationspolitik, något som bland annat Spehar, Bucken-Knapp och Hinnfors (2013:171f) belyser. Dock poängterar dessa forskare att i Sverige är det högersidan som framför allt har förespråkade öppna gränser och en lättare etablering. Odmalm och Super (2014) beskriver migrationsdiskursen som att problemet, det vill säga migration, blir mer komplex i och med att extremhögerpartier såsom Sverigedemokraterna får mer stöd. På sådant sätt har, som de benämner det, *mainstream*-partierna, liksom Socialdemokraterna och Moderaterna förlorat förtroende i migrationsfrågan (Odmalm & Super 2014:2ff). Odmalm och Super (2014:5) har studerat vad stödet för populistiska extremhögerpartier innebär för den politiska kartan i Sverige och i studien framkommer det att i mångt och mycket leder detta till att de mer etablerade partierna kommer genomföra ändringar i sina partiprogram. Emellertid, poängterar författarna, behövs ett varnande finger höjas då man i och med detta tenderar att vinna fler röster men även kan förlora det dubbla (Odmalm & Super 2014:4).

Tidigare forskning på området behandlar även hur de olika politiska partierna väljer att angripa problemet migration. Anses migration vara en ekonomisk fråga eller är det mer en socio-kulturell fråga? De facto, hur ett parti ställer sig i denna frågeställning kan avgöra hur partiet kommer presentera lösningar inom området migration (Odmalm & Super 2014:6ff). Under början av 2000-talet publicerades en artikel som behandlar frånkopplingen mellan retoriken inom migrationspolitiken i Sverige och tillämpningen utav migrationspolitiska policys. Dahlström (2004) hävdar att från mitten av 1960-talet fram till millenniumskiftet skedde förändringar inom den retoriska diskursen på området medan tillämpningen av policys fortfarande var densamma. Författaren (Dahlström 2004:294f) tar avstamp i bland annat Demker och Malmströms (1999) forskning samt Brandorf, Esaiasson och Håkansson (1995) där de senare via sin forskning har kunnat dra slutsatsen att gällande migrationsproblemet eller snarare migrationsfrågan: "Förändringen i Sverige har... skett utan att det någonsin har varit ett problem i ett val." (Brandorf et al 1995:24; Dahlström 2004:295) Vår studie blir även i detta sammanhang relevant eftersom vi vill belysa att det har skett en förändring, ändock

efter riksdagsval, inom den svenska migrationspolitiken och dess policys som rättfärdigas genom den retorik som används.

Språk och politik

Vad tidigare forskning har gemensamt är att det fastställs att språket i sig är ett verktyg för politiken att kunna implementera sina idéer genom exempelvis policy. Där språket används för att göra påståenden om "oss själva" eller om "andra" (McGloin & Carlson 2013:1f; Luke, Nakata, Singh & Smith 1993:137f; Augoustinos & de Garis 2012:564ff). I en artikel från 2013 beskriver McGloin och Carlson förhållandet mellan det språk som används och den representation som finns. Det vill säga att språket anpassas till åhöraren (McGloin & Carlson 2013:2f). Språket i sin tur är och förblir även det som används när människor ska uttrycka sig angående sin verklighet, men språket är likväl det som påverkar verkligheten (Fisher & Forester 1993:1; McGloin & Carlson 2013:2f). Representationens betydelse inom denna typ av diskurs beskrivs som viktig utav tidigare forskning (McGloin och Carlson 2013; Augoustinos & de Garis 2012:564ff) och anger också tonen i vad det är som kommuniceras samt hur det framställs. Inom representationsdiskursen blir begrepp som identitet, solidaritet samt subjektivitet viktigt (Luke, Nakata, Singh och Smith 1993:137), här återfinns den sociala kontexten samt den sociala identiteten (Augoustinos & de Garis 2012) som skapar ett slags "vi och dem"-tänk (McGloin & Carlson 2013:1f; Luke, Nakata, Singh & Smith 1993:137f; Augoustinos & de Garis 2012:565) som har blivit relevant i den svenska migrationspolitiken på senare år. Representationen bygger därmed på att inte alla inkluderas i den kontext som adresseras och inom den politiska diskursen är detta något som sker mer eller mindre medvetet (Augoustinos & de Garis 2012:564ff).

Språkets betydelse för politik samt policyskapande lyfts fram av olika forskare inom policyområdet. Fisher (2003:200f) framhåller argumentationens betydelse inom politiken samt att den även anpassas till situation och sammanhang. Detta är även nödvändigt för att argumentationen ska anses vara relevant och legitim (Fisher 2003:198ff; Fredriksson 1992:29; Newman & Perloff 2004:27). Denna kredibilitet bygger på erfarenhet och integritet till det som kommuniceras (Newman & Perloff 2004:27; Hellspång 2002:10). Vidare leder detta till att diskursen, verkligheten, blir viktig. Dock kan det konstateras att verkligheten är föränderlig och det som är sant och verkligt idag kanske inte är det imorgon. Med anledning av detta skapas begreppet *the argumentative turn* (Fisher 2003:201f) samt även det som Schmidt (2002; 2005; 2009; 2010a) försöker förklara med sin teori diskursiv institutionalism,

något som vi kommer att återkomma till i vår teoretiska referensram. Språket i sig och den retorik som används innebär så mycket mer än vad som först kan tyckas tro. Språket möjliggör och samtidigt begränsar, samt att det inkluderar, men kan lika gärna exkludera människor (Fisher & Forester 1993:2). Således blir retoriken av yttersta vikt för de politiska företrädarna (Stagnell 2013; Wikström 2007:18; 20f) då kommunikationen och språket, vare sig om det är talat eller skrivet, möjligtvis är den viktigaste komponenten i en politisk process eftersom det kan anses som det yttersta verktyget för åsiktsbildning (Kaid 2004).

Det språk som används vid en debatt kan leda till att det uppstår konflikter och problem. Såsom, begreppen som används, definieras de likvärdigt av alla parter? Fisher och Forester (1993:6) poängterar att det ofta råder en begreppsförvirring som leder till att den retoriska förmågan kan förminsкас och på sådant vis även dess trovärdighet gentemot medborgarna. Med retoriken som grund försöker politikerna styra den rådande terminologin och på sådant sätt även styra de svar som leder till en problemlösning (Fredriksson 1992:36; Forester & Fisher 1993:12; Fisher 2003:170; Kaid 2004). I en enklare förklaring: genom att äga denna förmåga kontrolleras även hur medborgarna ser på ett problem. Politiker argumenterar då för sin sak genom sina egna ideologiska glasögon och om man då är den som äger diskursen är det sannolikt att majoriteten av medborgarna anser samma sak. Dessutom inkluderas något som Fredriksson (1992:28f) beskriver som ett politiskt och retoriskt arvegods. Exempelvis använder sig den socialdemokratiska talaren av ord såsom solidaritet och jämlikhet medan en talare från Moderaterna skulle prata i positiva termer om individens frihet eller om den ekonomiska vinningen. På sådant vis kan det sägas att det är argumentet som är det viktigaste i ett tal och kanske inte själva åsikten (Fredriksson 1992:43ff; Fisher 2003:200f; Kaid 2004; Sauer 1989:7f; Wikström 2007:12), med viss modifikation. Sammanfattningsvis kan det sägas att politikens symboliska natur handlar om att äga den politiska diskursen och på sådant vis kunna påverka policys. Detta sker genom att behärska det politiska språket, dess retorik samt även förhålla sig till sina politiska motståndare och deras idéer. Hur detta sker kommer vi bland annat att introducera i det kommande teoriavsnittet.

PROBLEMFÖRMULERING

I en föränderlig värld har Sverige tidigare ansetts vara en humanitär stormakt. Ett land som välkomnar migranter, dock har denna bild av Sverige förändrats på senare år. Hösten 2015

infördes gränskontroller (Regeringen 2016) och det permanenta uppehållstillståndet har i många avseenden ersatts med ett tillfälligt uppehållstillstånd (SFS 2016:752). Det kan konstateras att debatterna mellan riksdagspartierna har varit hätsk och den retorik som har förts varit hård. Men framförallt att retoriken, åsikterna och ställningstaganden kring migration har förändrats på den svenska politiska arenan. Eftersom politiken i mångt och mycket är fundamentet för svenskt policyskapande anser vi att det är av yttersta vikt att belysa denna aspekt och påvisa att den politiska retoriken är agendasättare för offentlig sektor.

Dock kan det ifrågasättas, varför just Sverige och svensk migrationspolitik? Varför har vi inte valt att fokusera studien på ett annat geografiskt område eller exempelvis EU? Detta beror på två saker: (1) Att Sverige har ett rykte om sig som en humanitär stormakt, men att det har skett en förändring inom den migrationspolitiska diskursen under de senaste åren. (2) Att Sverige är ett undantag gällande den politiska högern. Runt om i Europa tenderar högerfalangen vara dem som förespråkar en mer restriktiv migration och asylpolitik medan i Sverige har dessa partier varit pådrivande för öppna gränser och lättare etablering (Spehar, Bucken-Knapp & Hinnfors 2013:171f). På sådant sätt är vi intresserade av att studera om de svenska partierna fortfarande utgör ett undantag givet dessa premisser.

Språket är av största betydelse då det i sig är det verktyg som framför politik och ideologiska idéer. Precis som i vår inledning har vi konstaterat hur politiker talar om migration har ändrats drastiskt under de senaste åren. Med denna anledning får vi en ingång till vår studie där vi vill studera hur det kommer sig, med en fokusering på år 2014-2016.

Frågeställning och syfte

- Hur har retoriken kring migration förändrats hos Socialdemokraterna och Moderaterna under år 2014-2016?

Syftet med vår uppsats är att undersöka och analysera den retorik som används av de politiska partierna i det offentliga rummet givet vårt valda studieobjekt: nämligen migrationsdebatten med en inriktning på asylpolitik under den valda tidsperioden.

TEORETISK REFERENSRAM

Det finns en rad författare med skilda forskningsapproacher gällande ett ämne som offentlig policy och politik samt språkets betydelse. Avstampet i forskningsansatserna tenderar att se olika ut, allt ifrån att människan som fattar beslut är en rationell varelse till motsatsen (Fisher 2003:4f). Detta kan tyckas motsägelsefullt och svårbegripligt då politiken i sig är, på många sätt, en process som innebär förändring. För att belysa förändringen som skett inom migrationsdebatten samt att kunna studera hur den har förändrats väljer vi att ta avstamp i den teori som benämns som diskursiv institutionalism (Schmidt 2000; 2002; 2005; 2008; 2009; 2010a; 2010b; Hope & Raulda 2002; Xiarchogiannopoulou 2014). Den diskursiva institutionalismen innebär att den offentliga diskursen, där formuleringen av en idé eller en fråga samt kommunikationen av densamma, besitter en möjlighet till att påverka allmänheten (Schmidt 2002; 2005; Zurnić 2014:217f) och på sådant sätt generera i institutionella förändringar (Hope & Raulda 2002:402). Som ett komplement till diskursiv institutionalism kommer vi även använda oss utav framing samt retorisk teori. Där framing-teorin blir ett sätt att kunna förstå verkligheten (Benford & Snow 2000:611ff; Snow, Rochford, Worden & Benford 1986:464ff) och retorik blir verktyget för densamma (Sigrell 1999).

Diskursiv institutionalism

För att kunna beskriva den diskursiva institutionalismen som teori är det nödvändigt att definiera vad begreppet diskurs innebär. Diskurs i sig är ett begrepp som identifieras olika beroende på vem forskaren är samt inom vilket givet fält hen är verksam i (Bacchi 2000:45). Vidare leder detta till att en analys av diskurser påverkas beroende på vilket förhållningssätt forskaren har till begreppet. Poängen med en diskurs är att den är föränderlig och hur den uppfattas är även detta till viss del individuellt (Bacchi 2000:45). För att undvika begreppsförvirringen har vi valt ta avstamp i Schmidts (2000) forskning och den definition som hon använder:

“/.../ whatever policy actors say to one another and to the public in their efforts to generate and legitimize a policy programme. As such, discourse encompasses both a set of policy ideas and values and an interactive process of policy construction and communication.” (Schmidt 2002:210)

Diskurs är ett koncept som behandlar såväl innehållet och genererandet av nya idéer, som hur man får allmänheten att acceptera och se dessa som nödvändiga. För även om välfärdsstaten

är ur funktion och det finns möjligheter att lösa problemen, så krävs det fortfarande att man övertygar allmänheten och övriga aktörer om förändringsvärdet innan det kan implementeras (Schmidt 2005:6).

Varje diskurs består av både ett kognitivt och ett normativt innehåll. Det kognitiva innehållet bygger på argumentationsstyrkan, det vill säga hur väl man definierar problemen och vilka lösningar som föreslås. Ett bra kognitivt argument övertygar publiken om att ens egen sanning och vision är den rätta vägen att gå. Normativa argument bygger inte på att visa upp någon speciell sanning utan istället handlar det om vilken nytta det kan generera. De normativa argumentens framgång beror på hur väl de tilltalar de värderingar och normer som är sammankopplade med samhället (Schmidt 2005:7). Diskursen är av vikt för all forskning inom det samhällsvetenskapliga området med hänvisning till att om diskursen utesluts blir det problematiskt att se hur en idé går från en individs tanke till ett kollektivt handlande (Schmidt 2010a:15). På sådant vis blir det även viktigt för oss i denna uppsats att använda oss av en teoretisk referensram som inkluderar diskurs och dess förändringar.

Den diskursiva institutionalismen kan ses som det fjärde fältet inom nyinstitutionalism eller ett komplement till de tre traditionella grenarna inom nyinstitutionalismen; rationell, sociologisk och historisk nyinstitutionalism (Schmidt 2010a:1; 2010b:47ff). Nyinstitutionell teori som koncept redogör för hur individens handlingar och beteende formas av de institutionella ramarna som existerar (DiMaggio & Powell 1983). Varför vi i vår studie väljer att avgränsa oss till den diskursiva grenen kan förklaras genom att det vi kommer att analysera är hur retoriken inom migrationspolitiken har förändrats vilket är beroende utav diskursen. Diskursiv institutionalism, hädanefter kallad DI, har likt de andra tre grenarna inom nyinstitutionalismen sin utgångspunkt i betydelsen utav institutioner. Emellertid skiljer sig förhållningssättet till institutioner och definitionen om vad en institution är. Samt även i vad som är syftet med institutioner och hur dessa agerar i en förändrad kontext (Schmidt 2010a:4). På sådant vis blir DI ett förhållningssätt för att kunna ta sig an och förstå en diskurs utifrån olika perspektiv (Zuric 2014:224; Schmidt 2010). Således kan teorin även användas för att förstå institutionella förändringar (Hope & Raulda 2002:402). För att redogöra skillnaderna mellan de olika nyinstitutionella teorierna följer nedan ett schema som avser att förtydliga detta:

	Rationell Institutionalism (RI)	Historisk Institutionalism (HI)	Sociologisk Institutionalism (SI)	Diskursiv Institutionalism (DI)
<i>Vad är det som förklaras?</i>	Beteendet av rationella aktörer	Metoder och strukturer	Kulturella normer från sociala agenter	Idéer och diskurser från medvetna agenter
<i>Bakomliggande logiken</i>	Kalkylerande	Kursbunden	Lämplighet	Kommunikation
<i>Definiering av institutioner</i>	Strukturer med incitament	Makro-historiska strukturer	Kulturella normer och frames	Kommunikativa strukturer
<i>Hur adresserar man förändring?</i>	Statisk – kontinuitet genom fastställda preferenser	Statisk – kontinuitet genom kursbundenhet	Statisk – kontinuitet genom kulturella normer och riktlinjer	Dynamisk – förändring genom diskursiv och idébaserad interaktion
<i>Hur förklaras förändring?</i>	Exogen chock – yttre orsaker	Exogen chock – yttre orsaker	Exogen chock – yttre orsaker	Endogen process - har bakgrund i idéer och leds av diskursiv förmåga
<i>Nya innovationer som ska förklara förändring</i>	Endogent tillskrivande - intressen skiftar genom politiska koalitioner (RI) eller självförstärkande/ självförstörande processer (HI)	Endogen förklaring av förändring genom skiktning, omvändelse, spelrum	Endogent konstruerad fogas samman med DI	Endogent konstruerad genom reframing, omarbeting av kollektivets minnen och narrativ genom kommunikativ handling, deliberativ demokrati, sårintressegrupper och epistemistiska grupper.

Figur 1. De fyra formerna av nyinstitutionell teori (Schmidt 2010a:5)

Enligt Schmidt och Radaelli (2004:207) så bidrar DI till följande:

“/.../ helps to overcome the structure-agency divide and, thereby, to explain the dynamics of change by lending insight into how actors in different institutional contexts with new ideas may overcome entrenched interests, institutional obstacles and cultural impediments to change.” (Schmidt and Radaelli 2004: 207)

Det vill säga att DI inriktar sig på institutioner, intressen och normer i en given diskurs för att kunna kartlägga den institutionella förändringen (Zuric 2014:224) och därigenom kan vi studera hur paradigmen skiftar (Schmidt 2010a:14f). Vidare kan det sägas att DI hjälper oss i denna studie att kunna se hur migrationsdiskursen och dess policy har förändrats. Teorin som

sådan är applicerbar i olika kontexter vilket leder till att den kärna som teorin vilar på är övergripande. Det som är fundamentalt med DI som teori är relationen mellan det politiska agerandet och idéer, strategier för hur offentligheten ska mötas (och kanske även övertalas), den politiska legitimiteten samt betydelsen av ”konceptet” förändring i kultur och historien (Schmidt 2008:305; Zurnić 2014:225).

Hope och Raulda (2012) bidrar med en simplificering om när diskursiv institutionalism kan nyttjas för att analysera policyreformer och förklara institutionell förändring. Författarna menar på att när aktörer inte har policyändringar som huvudsakligt fokus, när handlingskraften hämmas av de kulturella normerna och där historien har ett fast grepp om institutionernas tillvägagångssätt, men att det trots allt sker förändringar, kan diskursen vara en utlösande faktor (Hope & Raulda 2012:402).

Xiarchogiannopoulou (2014:417) beskriver hur tidigare former av nyinstitutionalism har ansträngt sig för att tolka institutionell förändring, men att de lösningar som framförts varit begränsade i dess utformning. Detta eftersom förklaringarna fokuserat på förändringsprocessen och inte vad som gjort att det framkommit. Inom diskursiv institutionalism är diskurs som tidigare nämnts essentiell för att reformer ska ske och är det hjälpmedel som används för att lätta på normer och preferenser som råder. Författaren framför att DI inte frångår tidigare former av nyinstitutionalism utan istället kompletterar fältet (Xiarchogiannopoulou 2014:417).

I de tre tidigare grundläggande nyinstitutionalistiska teorierna ser man handlingar som ett resultat av den praxis och kutym som föreligger, medan DI anser att det är aktörernas diskursiva förmåga och idéer som blir avgörande. Med idéer menar författaren aktörens kännedom om hur världen opererar och hur hen väljer att hantera sakläget. Inom offentlig policy riktar teorin in sig på hur policydiskursen används av staten som ett legitimeringsverktyg. Vid ett påkostande och besvärligt policyproblem kommer staten att bruka diskursen för att få fram en samstämmighet och på så vis utöka möjligheten att åstadkomma en reform. Därigenom går det att åsidosätta det eventuella motstånd som existerar från tidigare policyarv och sympatier. Hur den nya policyn berättigas och förhandlas fram avgörs av den institutionella kontexten (Xiarchogiannopoulou 2014:417ff).

Huruvida den diskursiva framgången leder till en policyförändring beror på om argumenten som ska rättfärdiga den nya policyn gör skäl för den potentiella problemlösningsförmågan, hur väl den tas emot sett till de nationella värderingarna, men även vilka framtidsutsikter som kan utkristalliseras utifrån vilka politiska aktörer som är villiga att kompromissa (Xiarchogiannopoulou 2014:418).

Politiska aktörer bildar frames utifrån vad man anser är bäst för samhället och allmänheten och på sådant vis skapar policys. Policys i sin natur kan förändra samhället samt staten i grunden i hur man ser på ett problem och hanterar detta. Det kan också betyda en förändring i aktörernas politik (Schmidt 2009:530).

En kritik som riktas mot DI är att den som teori skulle kunna ses som onödig eller överflödig. Det finns de forskare som menar på att om man kombinerar några utav de tre traditionella grenarna inom nyinstitutionalismen så nås samma analys eller en bättre analys given en diskurs (Schmidt 2008:304; 2010a:2f). Ändock menar vi på, likt Radaelli, Dente & Dossi (2012:537), att DI är det mest givande verktyget för att studera institutionella förändringar av denna typ. Likväl leder DI och dess kärna fram till något som Schmidt (2005:1f) benämner som *det offentliga samtalet*. Något som blir av yttersta vikt i vår studie.

Det offentliga samtalet

Schmidt redogör i sin artikel "*The Role Of Public Discourse In European Social Democratic Reform Projects*" för det offentliga samtalets betydelse hos politiska partier och framförallt socialdemokratiska partier vid policyändringar. Hur en idé framförs och kommuniceras ut rent retoriskt till allmänheten kan vara skillnaden på framgång och nederlag vid förändringsarbeten (Schmidt 2005:1f).

Förändringar i policy och riktlinjer sker oftast inte förrän krissituationer uppstår oavsett det politiska arvet. Bland politiker förekommer det således inget form av samtal kring socialdemokratiska reformer, såvida inte landet står inför problem som nuvarande direktiv ej klarar att lösa. Dessa situationer som uppstår för välfärdsstaten, kan bero på ekonomiska pådrivningar som förknippas med globalisering och integration inom EU, men även *intern dynamik* och det gäller framförallt förändringar som sker ur ett demografiskt perspektiv (Schmidt 2005:3). Även om länder upplever problem och dem har möjlighet att bedriva politiska åtgärder är det inte säkert att det sker, eftersom att det reformer som krävs för att

lösa situationen kanske går emot det som partierna sympatiserar med. För många partier krävs det att man omdefinierar valkretsen, så att det överensstämmer med övriga förändringar i samhället (Schmidt 2005:5). Det vill säga att diskursen förändras och som vi tidigare har nämnt består en diskurs utav dels kognitiva och dels normativa argument, för att koppla ihop dessa med ett politiskt förändringsarbete behöver kriterierna för argumenten vara uppnådda för att förändringen ska bli så bra som möjligt. Detta gäller såväl konservativa som socialdemokratiska partier. För att ett politiskt parti skall få gehör för sina egna projekt, så krävs det ofta att man anammar en del kognitiva och normativa argument från rivaliserande partier (Schmidt 2005:8).

För politiska partier handlar det i slutändan om att bli framröstade och vinna olika val (Downs 1957). Eftersom att konkurrerande aktörer visar upp alternativa politiska program och även kan ha andra kognitiva och normativa argument är det viktigt att nå fram till publiken med den politik man vill föra. Valets utgång beror till viss del på hur väl de politiska kandidaterna kan kommunicera ut diskursen om det politiska programmet och dess vision. Det är dock viktigt att notera att en diskurs som fungerat bra i en miljö kan åsidosättas av en rivaliserande aktörs diskurs om den tilltalar publiken och fångar deras intresse (Schmidt 2005:12), detta benämns också som *partikartellteori* som introducerades utav Katz & Mair (1995). Dessutom har även andra forskare inom migrationsområdet studerat detta fenomen (Spehar, Bucken-Knapp & Hinnfors 2013;175; Money 1999). På sådant vis bildar partierna ett slags konsensus kring olika politiska områden. Något som egentligen kan beskrivas som att olika partier, oberoende ideologi, argumenterar för samma mål med likvärdiga argument. Författarna Katz & Mair (1995) resonerar kring att förändringar inom den politiska arenan, såsom att partiernas åsikter närmar sig varandra i en given sakfråga, kan ses utifrån civilsamhället men också förändringen mellan staten och de politiska partierna.

För att dock kunna övertyga allmänheten om att de åtgärder som behöver genomföras inom ett politiskt område kommer att vara till gagn för samhället är det viktigt att de normativa argumenten bygger på välgrundade kognitiva argument (Schmidt 2002:171). Något som kan återkopplas till värden såsom legitimitet (Schmidt 2008:305; Zurnić 2014:225). När det gäller exempelvis uppoffringar som krävs vid en ekonomisk kollaps behöver argumenten övertyga läsaren om dess nödvändighet för att kunna sälja in åtgärder av det slaget. På samma vis behöver kognitiva argument kopplas till övertygande normativa för att nå framgång. För trots

att en åtgärd låter sund ur en ekonomisk synvinkel, så kan den stöta på problem om den går emot nationella värderingar likt social solidaritet (Schmidt 2002:171).

När makthavare inom politiken har beslutat om policys och riktlinjer blir dessa en ny sanning och ett nytt paradigm. Således, om en policy inte faller i god jord är det svårt att backa från denna, eftersom att det innebär ett politiskt nederlag. För att överkomma en sådan situation krävs det en kraftfull diskurs som kommuniceras ut till allmänheten (Schmidt 2005:14). Emellertid har det historiskt sett funnits vissa områden som den politiska eliten, eller mainstream politiken, har undvikit och inte öppnat upp för en kommunikativ diskurs. Ett sådant känsligt politiskt ämne är migration, vilket tidigare forskning påvisar har lett till att populistiska högerextrema partier har fått fäste (Schmidt 2005:16).

När en koordinerad diskurs inom samhället bryter samman kan en ny kommunikativ diskurs vara till hjälp, genom att samtliga politiska partier och dess nyckelfigurer får komma till tals och debattera om en ny lösning. För att det skall fungera krävs det bra idéer och duktiga kommunikatörer. Genom att låta samtliga politiska deltagare få göra sin röst hörd kan det bli svårt att komma fram till en gemensam lösning, eftersom partierna ofta har olika diskurser som de vill kommunicera ut till åhörarna. Det kan leda till att många bra idéer inte fångas upp utan istället försvinner i sorlet av motsägelsefulla budskap. I och med att de aktörer som faktiskt har en fungerande lösning är svåra att lokalisera, tar det också längre tid för en eventuell överenskommelse att bli till (Schmidt 2005:16). Den politiska kommunikationen (Schmidt 2002; 2005) bygger i många avseenden på retorik och den retoriska förmågan hos partiföreträdare. Givet detta samt den problemformulering som denna studie bygger på blir det av vikt att även väga in tidigare forskning inom retorisk teori.

Retorik

Sigrell (1999) menar på att retoriken är den teoribildning som är bäst lämpad för att studera budskapsförmedling och dess effekter. Retoriken ger en samlad bild över kommunikationens effekter och hur den förhåller sig till politik och etik. Varje mänsklig handling föregås av tankar och uttryck, således finns det en retorisk grund i allt vi gör (Sigrell 1999:47f). Det som skiljer retorik från allmän kommunikationsteori är att retoriken fokuserar på hur språkbruket kan nyttjas i ett övertygande syfte.

Inom den politiska diskursen framställs begreppet retorik ofta som innehållslös kommunikation. Ett medel som med hjälp av gester och praktfulla ord gör att budskapet som förmedlas låter fint och på så vis kan övertyga mottagaren om dess giltighet. Sändaren av ett retoriskt budskap behöver ge intryck av en övertygelse i det som förmedlas för att kunna övertyga mottagaren om att det som diskuteras kräver deras uppmärksamhet (Sigrell 1999:55ff).

Som vi tidigare har nämnt är retoriken ett verktyg för att behärska en viss situation med förhoppning om att tillslut äga diskursen. Egentligen skulle det kunna sägas att duktiga politiker som behärskar retorik manipulerar, eller snarare utelämnar, en given situation eller fakta för att kunna anpassas till de argument som vederbörande vill framföra för att kunna lösa ett problem (Fisher 2003:170f; Sigrell 1999:55ff). På sådant vis är diskussionen kring retorik och etik av yttersta vikt, något som bland annat Sigrell (1999:50) belyser. Förhållandet mellan retorik och etik beskriver huruvida människan har ett moraliskt ansvar för sina handlingar och sitt språkbruk eller om retoriken kan användas på ett likgiltigt sätt för såväl onda som goda ändamål (Sigrell 1999:50). De flesta retoriker framhåller etiken som sammanflätad med retoriken, men det finns även de som hävdar att tyngdpunkten inom retoriken bygger på att påverka mottagarna och därigenom blir etiken underordnat kravet om inverkan (Rydstedt 1993:227). Sigrell (1999) beskriver hur etik och retorik kan skiljas åt i teorin, men när det appliceras i praktiken blir det svårare att urskilja dem båda. Vad som dock är etiskt eller inte baseras på de värdegrunder och premisser en individ bär med sig och dessa skapas i den verklighet som individen existerar i. På sådant sätt är det etiska inte ett konstant begrepp utan vad som är etiskt förändras över tid, men kan även förändras beroende på vart i världen man befinner sig (Fredriksson 1992:119). Huruvida något är etiskt eller inte är på sådant sätt relativt, emellertid argumenterar det för att en värdepremiss, ett förhållningssätt alltid är närvarande i en politisk debatt:

“Det finns därför alltid en värdepremiss någonstans i en politisk argumentering, utsagd eller dold, som man är stolt över eller skäms för, som är allmänt omfattad eller excentrisk, men som krävs för att ett politiskt resonemang ska hänga ihop så som politiska resonemang faktiskt hänger ihop när de anses korrekta, alltså när de lyckas med att påvisa vad man bör göra eller tycka.” (Fredriksson 1992:47).

Det kan på sådant sätt konstateras, precis som vi tidigare har varit inne på, att retoriken och politiken är sammanflätade (Sigrell 1999:53ff). Ändock, för att förstå hur retorik och politik existerar i symbios med varandra kommer vi i nästkommande avsnitt introducera det teoretiska begreppet framing som beskriver hur verkligheten organiseras.

Framing

Framing är en teoretisk ansats som i korthet kan beskrivas som hur olika grupper, men även individualistiska intressen, i samhället kommunicerar, uppfattar samt organiserar verkligheten (Benford & Snow 2000:611ff; Snow, Rochford, Worden & Benford 1986:464ff). Konceptet framing används för både analytiska och deskriptiva syften (Benford & Snow 2000:611), vilket bidrar till att det kan appliceras på varierande kontexter. Således bidrar framing till en vidare förståelse för bland annat Schmidt och hennes resonemang angående det offentliga samtalet (Schmidt 2005).

Begreppet framing introducerades av Goffman (1974:21) och beskrivs som ett sätt att kunna identifiera, kategorisera och lokalisera olika preferenser av betydelse, likväl de som inte är av betydelse. Där framingen blir en del av det som förklarar varför en verklighet förändras inom det politiska området (Snow, Rochford, Worden & Benford 1986:464; Benford & Snow 2000:612). Grundtanken, den grundläggande premissen för framing är dock att ett problem kan ses utifrån olika perspektiv och där dessa får olika konsekvenser för problemet i sig men att via framing skapas en problemriktning. Det vill säga att framing riktar människors inställning och tankar kring ett problem (Chong & Druckman 2007:104f). Teorin har sina rötter i lingvistikstudier där man fokuserar på interaktion med inriktning mot hur antaganden som individer, eller grupper, delar samt formar en tolkning av verkligheten och dess händelser (Oliver & Johnston 2000:37). I och med den utveckling tekniken har haft inom de senaste åren påverkar även interaktionsmönster. Så som att politiker kan kommunicera med sina väljare genom exempelvis tv, videoklipp på sociala medier och så vidare (Iyengar 1991:1f). Likt Iyengar (1991:3) argumenterar för mediernas roll för politik och dess frames kan detta även appliceras på partipolitiken och dess företrädare direkt, hur man väljer att adressera ett problem och sedan valet av att kommunicera detta. Framing blir på sådant sätt viktig för allmänhetens uppfattning givet ett politiskt ämne (Chong & Druckman 2007:103ff). Chong och Druckman (2007:106) beskriver detta som:

“/.../ politicians attempt to mobilize voters behind their policies by encouraging them to think about those policies along particular lines. This is accomplished by highlighting certain features of the policy, such as its likely effects or its relationship to important values.”

(Chong & Druckman 2007:106)

Det finns kritik mot framing och särskilt när framing ska appliceras på politiska ämnen, som i vår studie. Oliver & Johnston (2000:37) argumenterar för att framingteorin är för grund för att ideologier enbart ska kunna ses som en frame. Författarna poängterar istället att politiska ideologier bör ses som autonoma i förhållande till denna teori. Den här kritiken blir av största vikt för oss som i denna studie fokuserar på migrationspolitik, ett område som i stora drag definieras utav just ideologi.

Sammanfattningsvis kan det sägas att framing som sådan är en teoretisk ansats med en rad olika ingångar. Benford & Snow (2000) beskriver strategic framing som vi anser är applicerbar på politik, det vill säga att frames utvecklas för att åstadkomma specifika mål.

Strategic framing

Strategisk framing kan beskrivas som skeenden i vilket frames är utvecklade för att uppnå specifika syften. De är planerade på strategiskt sätt för att nå fram till särskilda målgrupper. Detta för att kunna locka till sig nya medlemmar, samla ihop sympatisörer, införskaffa medel m.m. Inom strategisk framing framhävs fyra olika inriktningar av processer som medverkar till att förena det specifika syftet med dem potentiella mottagarna; *frame bridging*, *frame amplification*, *frame extension* och *frame transformation* (Benford & Snow 2000:624).

Frame bridging

Frame bridging redogör för kopplingen mellan flera ideologiskt liknande, men strukturellt sätt olika frames vid en viss typ av problematik. Sammanlänkandet kan ske mellan individer och olika folkrörelser, men även mellan den allmänna opinionen och partier (Benford & Snow 2000:624).

Frame amplification

Frame amplification handlar om att spela på de befintliga värderingar som råder i samhället genom att försköna, idealisera eller framhäva vissa värden på ett sätt som gynnar syftet.

Huruvida en frame kommer att nå fram till den avsedda målgruppen beror till stor del på hur

väl den anspelar på de kulturella värderingar och uppfattningar som existerar bland allmänheten. Således är det inte på något sätt överraskande att frames ofta manifesterar sig utefter denna formel. Frame amplification är särskilt viktig för partier vars värden går emot den allmängiltiga kulturens värderingar. Tidigare forskning visar på att rörelser gällande vit separatism ofta använder sig utav strategisk framing för att ändra på stigmat som råder kring “vit makt”. Det sker bland annat genom att spela på ord som stolthet och bevarande av arv, vilket ska ge associationer till och skapa tillgivenhet till etniciteten (Benford & Snow 2000:624f).

Frame extension

Frame extension skildrar hur en frame utöver dess huvudsakliga fokus även kan inbegripa ytterligare frågor som förefaller viktiga för eventuella målgrupper. Det är en vanligt förekommande strategi, men empirin gällande frame extension pekar på att det kan uppstå ideologiska konflikter och tvister inom rörelserna när det beträffar frågor som rör moral, genuinitet och effektivitet med mera. En studie från 1996 åskådliggjorde hur ett partis väljare bidrog till utökandet av en ursprunglig frames innebörd. Det i sin tur ledde till en obalans i form av att de ledande aktörerna för rörelsen kände ett obehag och missnöje inför det som adderats till den ursprungliga kärnan (Benford & Snow 2000:625).

Frame transformation

Frame transformation beskriver hur man ändrar gamla konventioner eller frambringar nya definitioner. Tidigare forskning har bland annat studerat begreppet utifrån en feministisk ansats. En svart feministisk gemenskap i USA försökte att omkullkasta den ofta rasistiska och sexistiska bild som uppenbaras kring våldtäkter. Detta gjorde dem bland annat genom att ta fram empirisk statistik från FBI:s databaser i en ansträngning att påvisa trovärdighet i deras ansats (Benford & Snow 2000:625).

Teoretisk sammanfattning

Vi har i detta avsnitt summerat upp de teorier som bäst beskriver och passar in på vårt givna studieobjekt. DI kan sägas agera som den övergripande teorin som i mångt och mycket förklaras utav “det offentliga samtalet” av Schmidt (2005). Emellertid måste vi som författare till denna studie ta med teori som belyser den retoriska aspekten för att skapa en förståelse för Schmidt (2005) samt de politiska aktörerna och deras sätt att debattera och argumentera (Sigrell 1999) i den svenska migrationsdiskursen. Givet dessa premisser blir även framing-

teorin ett komplement till de tidigare teoretiska ansatserna som förklarar hur politiska aktörer strategiskt kan operera för att nå specifika mål (Benford & Snow 2000; Chong & Druckman 2007). Sammanfattningsvis kan man säga att denna studie är inspirerad av forskning gällande diskurs och hur aktörer bidrar till densamma. Som nämnts tidigare är en diskurs något mer övergripande och vi anser att det politiska språket och den retorik som används är en bidragande orsak till att en diskursförändring kan ske och det blir således viktigt att studera även dessa komponenter.

För att vi ska kunna applicera den teoretiska referensramen på vårt valda studieobjekt behöver dessa teorier mynna ut i något som operationaliserar dessa. I kommande metodavsnitt förklarar vi hur detta kommer att ske.

METOD

För att besvara studiens syfte och forskningsfråga kommer idéanalys att användas som ett metodologiskt redskap. Idéanalys beskriver studiet av politiska budskap och är ett samlingsnamn för olika typer av konstellationer, analystekniker, problemformuleringar och syften som kan brukas vid vetenskapliga studier. En idéanalys kan gestaltas på olika sätt och valet av inriktning avgörs ofta av forskningsfrågan och syftet med studien. Det är vad som undersöks och inte hur det framställs som i första hand avgör om en forskningsuppgift anses vara idéanalytisk (Beckman 2007:9ff).

Funktionell idéanalys och innehållslig idéanalys beskriver två olika angreppssätt att använda vid studiet av politiska budskap. Innehållslig idéanalys kan beskrivas som idékritik och innebär att forskaren ser politiska budskap som argument och prövar deras validitet. Den funktionella idéanalysen betraktar istället de politiska budskapen som olika variabler i en händelsekedja. Det handlar inte om ett ställningstagande kring budskapens giltighet, utan istället analyseras de bakomliggande faktorerna och sambandet mellan budskap och avsikt (Beckman 2007:12f). Vår studie kommer att utgå från en funktionell idéanalys med fokus på att förklara hur den politiska retoriken har förändrats inom migrationspolitiken. För att få en struktur på det empiriska materialet som presenteras i resultatavsnittet kommer vi att utforma ett narrativ som redogör för hur retoriken har förändrats inom migrationspolitiken i Sverige bland de berörda partierna. Utöver detta kommer operationaliseringen av den funktionella

idéanalysen att ske med hjälp av Carol Lee Bacchis *What's the Problem Represented to be?* även kallad WPR (Bacchi 2000; 2009). Där analys av empiri sker utifrån de sex frågor som WPR bygger på, något som vi belyser i nästa sektion som behandlar analysverktyget.

Valet av empiri till denna studie bygger på flera faktorer. Dels har vi tidigare argumenterat för val av ämne. Varför väljer vi i denna studie att titta på hur retoriken inom migrationspolitiken har förändrats i Sverige mellan 2014 till 2016? Och varför väljer vi enbart att studera hur denna förändring har skett i Socialdemokraterna samt Moderaterna? Samt varför är vår studie viktig för området offentlig förvaltning? I inledningen till denna studie har vi påbörjat med att besvara dessa frågor så som att vi anser att denna typ av studie är viktig inom fältet eftersom hur politiker och hur politiken framställer och pratar om problem mynnar ut i hur den offentliga sektorn kommer att hantera densamma. För att citera oss själva: "Politiken är det som sätter ramarna för denna sektor" (Lindgren & Sandström 2017:5).

Tidsspannet som denna studie fokuserar på är år 2014, 2015, 2016. Tre år där migrationspolitiken och dess retorik har ändrats vilket är anledningen till varför vi har valt att studera denna tidsperiod. Eftersom studien är aktuell i tid anser vi även att det finns ett håll inom forskningen att fylla.

Att vi har valt att fokusera på Socialdemokraterna och Moderaterna i studien beror på att dessa partier, rent procentuellt, är de två största partierna inom svensk politik. Samt att dessa två representerar olika sidor på en vänster-högerkala. Vilket bidrar till en mer varierad bild utav diskursen inom migrationspolitiken. Dessutom fokuseras empirin till enbart högt uppsatta politiker inom de båda partierna för att få bilden av hur partierna på riksnivå pratar om migration. Det bör också sägas att i denna typ av frågor tenderar det även att enbart vara riksdagspolitiker och partitoppar som uttalar sig, vilket även har speglats när vi har letat material.

Den data som kommer att analyseras i studien är av den kvalitativa arten (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud 2012:193). Vi kommer att använda oss av sekundärdata, i och med tryckta källor såsom debattartiklar men även primärdata då många av de tal och citat vi väljer att belysa går att lyssna på och se igen via internet (Esaiasson et al 2012:283; 287). Ett grundläggande krav är att det material vi presenterar i uppsatsen är äkta samt att datan är oberoende (Esaiasson et al 2012:282f). Detta har sin grund i att all data, enligt den

vetenskapliga metodologin ska besitta *validitet*, giltighet, samt *reliabilitet*, frånvaro av systematiska fel. När en god validitet och en god reliabilitet kombineras skapas en bra *resultatvaliditet*, något som alla författare, liksom vi, strävar efter (Esaiasson et al 2012:57; 63). Resultatvaliditeten i denna bemärkelse, enligt Esaiasson et al (2012:57; 63) innebär att uppsatsen först kan utvärderas efter att den har genomförts. Det vill säga att då ser vi om vi har studerat det vi säger att vi ska studera.

Den migrationspolitiska debatten har ständigt varit aktuell under den tidsperiod vi har valt att studera. Dagligen har det varit nya inslag på tv och i debattsidor. Utmaningen för oss har snarare varit att begränsa oss och välja ut slagfärdiga citat som påvisar förändringen i migrationsdebatten. Den empiri som presenteras i studien är den data som vi anser beskriver den retoriska förändringen inom migrationspolitiken i Sverige på bästa sätt.

Analysverktyg

Tidigare i metodavsnittet har vi antytt att analys kommer att ske utifrån WPR. Nedan följer en genomgång i teorins bemärkelse samt hur vi kommer att använda WPR's sex frågor för att kunna analysera empirin.

What's the problem represented to be?, hädanefter kallad WPR är en teori samt även ett analysverktyg som skapades av Bacchi (1999; 2000; 2009). Genom WPR ges en ram för att kunna förstå problem i en föränderlig diskurs (Bacchi 2000:45). Att vi väljer att utgå från Bacchi i denna uppsats kan visserligen diskuteras men vi anser att denna ansats kommer spegla den komplexitet som migrationsfrågan inom politiken är och på sådant sätt även kunna belysa denna komplexitet. WPR är en slags brygga mellan olika sätt att analysera diskurser.

Tidigare forskning utgår ifrån att problem enbart är ett problem om det finns en given lösning, något som Bacchi (1999:5) ifrågasätter. Hon hävdar att det även skulle kunna vara så att ibland skapas problem för att kunna driva igenom en lösning, en policy, som man redan har konstruerat (Bacchi 1999; 2000; 2009). På sådant vis blir det även viktigt att studera hur problemet representeras, eller hur problemet bildades. Dock är ett problem främst ett problem utifrån att det finns något som ska förändras, det är den allmänna uppfattningen som Bacchi (1999; 2000; 2009) vill utmana. WPR studerar därigenom "konkurrerande sammansättningar av problem" (Bacchi 1999:5f), det vill säga att ett problem kan bestå av flera olika

komponenter och ett problems lösning även kan generera i flera effekter, både positiva och negativa. Samt att det inte är omöjligt att detta sker i samklang.

Studeras policy genom modellen WPR skapas ett större djup för policyn och dess underliggande problem, enligt författaren. Genom sex stycken frågor av olika karaktär ges en sammanfattning av WPR (Bacchi 1999; 2000; 2009) samt även ett bra analysverktyg i vår studie, något som vi kommer att återkomma till längre ned i detta avsnitt.

På sådant sätt kan vi konstatera att WPR inte fokuserar på konstruktionen av ett problem utan snarare ger oss ett verktyg för att dekonstruera problemet (Bacchi 1999:51). Därav studerar modellen de "konkurrerande sammansättningarna av problemen" (Bacchi 1999:5). Modellen enligt författaren själv är applicerbar på sociala problem, där vi även inkluderar migration, där WPR inte enbart koncentreras till policy som ett politiskt skeende eller strategiskt för den delen, utan modellen omfattar även hur de sociala problemen framställs och formuleras (Bacchi 1999:9f). Bacchi (1999:9f) utvecklar resonemanget på följande vis:

"We need to keep open the possibility that a particular representation has been selected for purely instrumental reasons, to achieve a particular goal, and has nothing to do with the values of the one making the representation. None the less, because particular assumptions or presuppositions appear to lie behind particular representations, it becomes important to examine them. Even if the spokesperson does not endorse these presuppositions, she or he seems to be assuming, by so constituting a 'problem', that they will attract a following. Hence they need to be discussed." (Bacchi 1999:9f)

1. What's the problem represented to be in a specific policy?

Fråga nummer ett består av att identifiera implicita representationer av problem inom särskilda policyförslag eller renodlade policys. Enligt WPR representeras alla policys av underförstådda problem och den första frågan är av mer klagörande karaktär. Hur en person känner inför något specifikt kommer att ha en inverkan på vad hen gör med det. På samma sätt går det att studera policyförslag och därigenom avslöja hur man ser på problemen och vilka tankar som föreligger. WPR går emot det vanliga sättet att se på policyskapare som problemlösare, där problem anses vara något som existerar utanför själva policyprocessen, som bara väntar på att bli åtgärdad. Istället handlar WPR om att studera färdiga förslag och arbeta bakåt för att se vilka problem som är representerade innanför dessa. Komplexiteten med policys och det faktum att det kan finnas flera kombinationer av förslag innebär att det

kanske är mer än bara ett problem som företräds. Olika typer av representationer kan säga emot varandra och därför är identifieringen av representerade problem i vissa fall inte alltid en enkel uppgift (Bacchi 2009:2ff).

2. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the problem?

I fråga nummer två handlar det om att lokalisera och noggrant undersöka logiken som ligger bakom olika representationer av problem. Efter att kartläggningen av vilka problem som är representerade har utförts gäller det att börja fundera på och analysera vad som föreligger dessa representationer. Genom att ställa frågor kring vilka antaganden och förutsättningar som underliggjer problemrepresentationen kan man fastställa logiken bakom. Det är viktigt att framhäva att frågan inte intresserar sig för policyskaparnas antaganden och uppfattningar, utan det är problemrepresentationerna och dess bakomliggande antaganden som är intressanta. Varför någonting har hänt är inte väsentligt i WPR. Istället handlar det om hur det är möjligt och vad som behöver vara på plats för att något ska inträffa. En analys av sådant slag letar efter kulturella värderingar som bär upp en viss typ av problemrepresentation. Det kan återigen betonas att frågan söker avslöja de tankar som föreligger en viss problemrepresentation och det i sig är en utmanande uppgift. Ett sätt att bidra till analysen av djupt rotade antaganden är att studera hur de bearbetas inom diskursen. Antaganden, värderingar och andra tecken är alla sammansvetsade med diskurs och visar på att det handlar om mer än bara språk. Policies uttrycker sig visserligen genom språket, men WPR vill gräva djupare och studera hur innebörd tar form och skapas (Bacchi 2009:4ff).

3. How has this representation of the problem come about?

Den tredje frågans ändamål är att uppmärksamma vilka premisser som möjliggör att en viss typ av representationsproblem uppstår och får övertag över ett annat. Det framkommer genom att analysera de specifika beslut och förlopp som är sammankopplade med och bidrar till skapandet av en viss typ av representationsproblem. Utöver det krävs det att man förhåller sig till att konkurrerande representationer av problem finns sätt över såväl tid som rum, vilket innebär att saker och ting kunde ha framställts annorlunda i ett annat sammanhang. Ett bra sätt att uppnå detta perspektiv är att se över Foucaults (1977) genealogi. Genom att börja analysen i nuet och fråga sig själv hur vi har tagit oss hit kommer man ofta att hitta överraskningar. Vägen bakåt i leden är många gånger snårig och inte alltid förutsägbar. På samma sätt gäller det att uppmärksamma de schismer och sidospår som uppdagas vid analysen av historiken kring ett representationsproblem. Genom att lokalisera vid vilka specifika tidpunkter som

viktiga beslut kring ett ärende genomfördes och i vilken riktning som besluten färdas mot går det att se när representationsproblemet är mottaglig för förändring. Genealogier likt denna hjälper till att undersöka hur ett visst problem kom att anta en särskild skepnad. Det handlar även om de maktrelationer mellan grupper där några har större auktoritet än andra och således ser till att en viss representerad bild av ett problem får ta plats (Bacchi 2009:10ff).

4. What is left unproblematic in this problem representation? Where are the silences? Can the problem be thought about differently?

Fråga fyra inom WPR beskriver vikten av att fundera och reflektera kring de perspektiv och frågor som inte framkommer i det representerade problemet. Ett sätt att undersöka detta är att se till vilka begränsningar som finns och vad är det som inte problematiseras? Det handlar inte enbart om att se på problematiken från en annan synvinkel utan att uppmärksamma begränsningarna som vissa specifika policys har i sitt sätt att representera ett problem. Målsättningen med frågan är att frambringa de perspektiv som tystas ned och diskutera dessa. Analysen avslöjar de spänningar och oförenligheter som råder kring det representerade problemet och framhäver även dess brister (Bacchi 2009:12f).

5. What effects are produced by this representation of the problem?

Objektivet med fråga fem i ett WPR-förfarande är att lokalisera och kritiskt granska den verkan som en specifik representation av ett problem har. I en policyanalys utgår WPR ifrån antagandet att det finns representationer av problem som orsakar mer bekymmer för vissa grupper i samhället än andra. Dessa svårigheter följer inte något karaktäristiskt mönster och därför är det viktigt att undersöka problematiseringarna för att se hur de verkar till gagn för en viss grupp, medan en annan tar skada och samtidigt ser över vad som går att åtgärda. Det finns tre former av verkan inom WPR som är sammanvävda och behöver tas i beaktning för att uppnå syftet med frågan (Bacchi 2009:15ff):

- *Diskursiv verkan:* beskriver den effekt som förekommer när det finns begränsningar kring vad man får lov att tänka och yttra
- *Subjektiv verkan:* redogör för hur subjektivering framställs i diskursen och hur personer som hamnar i sådana situationer tenderar att se på världen enbart ifrån det synsättet som representeras
- *Levande verkan:* Skildrar hur problem är representerade har en stor direkt verkan på en människas liv.

6. How/where is this representation of the problem produced, disseminated and defended? How could it be questioned, disrupted and replaced?

Fråga nummer sex behandlar de redskap som gör att en del representerade problem får en framträdande roll, men även hur representationerna som ses som förödande kan utmanas. Fråga nummer tre är sammanflätad med denna fråga i det att den fokuserar på de processer som möjliggör att en viss typ av representation kan bli dominant. I den här etappen av analysen utifrån WPR gäller det att rikta in sig på de verktyg som används för att få representationen legitimerad av den publik man riktar in sig mot (Bacchi 2009:19).

WPR och Politik

Tillvägagångssätt enligt WPR innebär ett antagande om att en del representationsproblem gynnar en viss typ av grupper, medan andra får lida och WPR står alltid på den sida som tar skada av just den representationen. Utgångspunkten är att ta sig an de representationer som är ofördelaktiga sätt till vissa grupper och uppmärksamma på att det går att tänka annorlunda kring problematiken för att kanske undvika några av de skadliga utfall som medföljer. Det finns dock inget inom WPR som hävdar att det finns specifika mönster och att det går att förutse vad som orsakar att vissa tar skada av en representation och andra gagnas av den. Det sociala samspelet är komplext och idén om att patriarkat eller kapitalism enbart skulle vara orsaken till samtliga problem gällande utnyttjande och förtryck avfärdas utifrån en WPR approach. Istället är det hur problemen är representerade som blir det viktigaste verktyget inom WPR. Detta för att ha möjlighet att studera vart det är genomförbart att vidta åtgärder och därigenom undvika flertalet av de vådliga effekterna (Bacchi 2009:45ff).

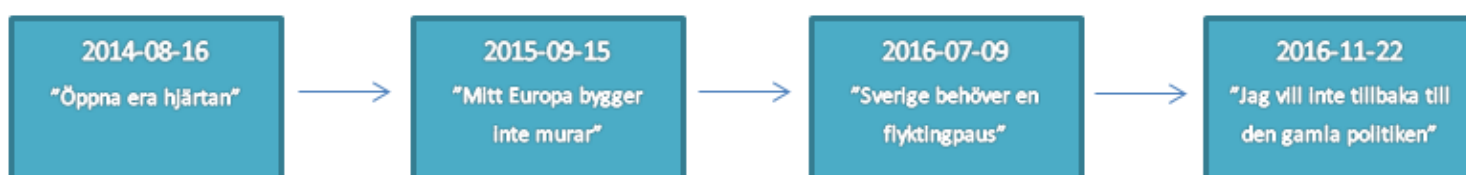
En kritik som skulle kunna riktas mot valet av vårt analysverktyg WPR är det som benämns som reflexivitet. Reflexivitet, i det här avseendet, avser hur kulturtillhörighet kan påverka forskarens neutralitet och tankemönster. På samma sätt som WPR appliceras på en problemrepresentation med hjälp utav de sex frågorna finns det ett behov av att ägna sig åt och analysera ens egna problemrepresentation. Reflexivitet är som nämnts ovan nödvändigt eftersom vi har en egen förståelse av vår omgivning, vilket till viss del medverkar till att skapa en bild av problemrepresentationen, som vi är ute efter att undersöka. För att se till att vi som forskare inte bara accepterar en särskild representation rakt av, krävs det vidare analys av såväl ursprung, som intentioner och verkan (Bacchi 2009:19). Detta blir av yttersta vikt för

oss i vår studie eftersom vi behandlar ett känsligt politiskt ämne där personliga preferenser ofta vägs in.

RESULTAT

I följande avsnitt presenterar vi den empiri som analysen kommer att beröra.

Resultatavsnittet är indelat i kronologisk ordning för att påvisa utvecklingen och ett narrativ har skapats för att tydliggöra hur retoriken inom migrationsdiskursen har förändrats under tidsperioden 2014-2016.

Figur 2.

Illustration: Hur migrationsdiskursen har förändras

Citat från migrationspolitiska debatten år 2014

År 2014 kan sägas är ett år som speglas av ord som "solidaritet" och "öppenhet" inom den migrationspolitiska diskursen för både Socialdemokraterna och Moderaterna. Något som de följande citaten påvisar.

"Sverige ska stå upp för människovärdet och folkrätten, var än de kränks – och vi ska ta tydligt ansvar för vår egen säkerhet. /.../ Det är inte en fråga om antingen eller. Utan både och. Sveriges röst ska höras i hela världen. Starkare och klarare än idag. För den gemensamma säkerheten, för den internationella solidariteten, och för människans okränkbara värde och rätt. Och fred kan bara säkras, fascism kan bara bekämpas, genom att skapa hopp. Ett riktigt och gripbart hopp. Som tänds när du kan arbeta, och leva i trygghet och solidaritet med dina medmänniskor."
(Stefan Löfven, Almedalstal 29 juni 2014)

"Vad har denna kontinent lärt av detta. Hur ska vi förstå detta? Hur ska vi skapa 200 år av fred och lära av krigets vansinne? Hur ska vi förstå att värdera vad som sker i Ukraina i Syrien och i Irak? Ja, mitt besked till er det är att det börjar hos var och en av er. Alla har sitt ansvar. Vad är det för samhälle ni vill medverka till? Ska det vara ett samhälle som i andra ser ett hot? Som bygger

på att bryta ner tillit, som säger om du inte är som jag då är du dem och då tillhör du inte vi. Eller ska vi vara ett samhälle som säger: Det är kärlek, det är förståelse, det är tolerans, det är kontakt mellan människor som är det viktigaste. Ni kan bli en del av det samhället. Ni kan sträcka ut en hand och se andra människor. Då lägger ni också grund för fredlig utveckling. Det är det vi vill se, därför att alla behövs.” (Fredrik Reinfeldt, Almedalstal 3 juli 2014)

Det människorättsliga värdet som bland annat Stefan Löfven pratar om under sitt Almedalstal kombineras utav de fördelar som Moderaterna med Fredrik Reinfeldt i spetsen anser om ett mångkulturellt samhälle. Dessa tal speglar den generösa migration- och asylpolitik som har förts.

“Nu väddar jag till svenska folket om tålamod, om att öppna era hjärtan för att se människor i stark stress med hot mot det egna livet som flyr, flyr mot Europa, flyr mot frihet, flyr mot bättre förhållanden.” (Fredrik Reinfeldt, sommartal 16 augusti 2014)

Dåvarande statsminister Fredrik Reinfeldts tal har blivit något av en klassiker inom migrationsdiskursen. “Öppna era hjärtan” blir ett uttryck som fastnar, likväl styrks utav oppositionen med Stefan Löfven i spetsen, som i mångt och mycket uttrycker en liknande önskan som Moderaterna.

“Sverige ska ha en human asylpolitik och vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse och förtryck. En bred uppslutning kring migrationspolitiken är en styrka för vårt land. Alla Sveriges kommuner ska ta ett solidariskt ansvar för flyktingmottagandet. Mottagandet förstärks med ytterligare resurser till SFI och möjligheter för nyanlända att komplettera sin utbildning. Överenskommelsen om migrationspolitiken ligger fast. Breda uppgörelser i riksdagen inom migrationspolitiken kommer att eftersträvas. /.../ Sverige ska vara en stark röst i världen för frihet, fred, mänskliga rättigheter och solidaritet. Vi ska aktivt delta i det internationella samarbetet, för att både FN och EU ska axla ett större ansvar för att lösa konflikterna och ge hjälp åt dem som drabbas.” (Stefan Löfven, regeringsförklaringen 3 oktober 2014)

De ledande politikerna inom båda partier argumenterar för att den anspänning som kan vara ekonomisk blir underliggande de människorättsliga skälen. Det vill säga, att asylsökande som flyr från krig är välkomna till ett öppet Sverige.

“Det är klart att det på kort sikt blir en anspänning. Men vi måste ha platser som kan ta hand om dem här människorna. Vi ska komma ihåg att det är människor som flyr för sina liv, det är Syrien och Irak vi har pratar om. Jag har pratat om det hela valrörelsen, och det är inte bättre nu där nere. Då ska vi ha den öppenheten här i Sverige, att vi ska ta emot människorna som har skälen att fly. (Stefan Löfven, intervju med Expressen 6 oktober 2014)

Ändock, syns skillnader i hur partiledarna argumenterar för migrationspolitiken i Sverige. Reinfeldt belyser Socialdemokraternas och Moderaternas olika inställning till migration i december 2014. Dock framhåller han att migration och ett öppet samhälle är positivt för landet.

“Om jag har någon kritik mot vänsterflygelns politiker i Sverige är det att de ofta framställer Sveriges asyl- och migrationspolitik som en god gärning. /.../ Låt oss också konstatera att just när det gäller synen på invandringen ser vi en paradox. Samtidigt som vi har fått ett parti som representerar ett invandrings- och främlingsfientligt synsätt har folkets acceptans av att vi ska vara ett öppet samhälle i förhållande till vår omvärld snarare vuxit i Sverige.” (Fredrik Reinfeldt, intervju med DN 7 december 2014)

“Utgångspunkten är att jag har ett ansvar för att skapa bästa möjliga samhälle så att människor får möjlighet att växa, stå på egna ben. Det är min övertygelse att ett samhälle byggt på mångfald är det bästa samhälle man kan skapa. Människor som kommer från olika ställen skapar en smältdegel som bygger på att vi ska lära oss att tolerera och leva med varandras olikheter. I ett sådant samhälle tror jag att man får ett spännande liv. Innovativt och bra. Därmed markerar jag också mot dem som tycker att tryggheten ligger i att vi är likadana, ska vara homogena och hålla dem som är annorlunda utanför. Det är den viktiga utgångspunkt som har fört Sverige till slutsatsen att vi ska vara öppna för omvärlden.” (Fredrik Reinfeldt, intervju med DN 7 december 2014)

Citat från migrationspolitiska debatten år 2015

Den migrationspolitiska debatten år 2015 tar vid där år 2014 slutade utan större förändringar. Det som kommuniceras kännetecknas fortfarande utav “öppenhet”, “stå upp för allas lika värde” samt “solidaritet”. Det största skiftet inom den partipolitiska arenan är att Fredrik Reinfeldt avgår som partiledare för Moderaterna och i hans ställe tar Anna Kinberg Batra vid och fortsätter att driva linjen som bäst beskrivs genom det klassiska citatet “öppna era hjärtan”.

“Om du älskar Sverige – stå upp för allas frihet. Och när man möter någon som precis flytt så väcks lätt frågan: Tänk om det var jag? Om det var jag och min familj, som vaknade upp och såg vårt samhälle skövlas. Om det var dina och mina vänner, som avrättades, som torterades, som såldes som slavar. Om det var du som visste att du inte längre skulle få hålla någon du älskade i dina armar.” (Stefan Löfven, Almedalstal 29 juni 2015)

“Då ökar trycket på oss. Då behöver vi mer, inte mindre, frihandel och rivande av hinder mellan oss, för fler jobb och starkare ekonomi. Vi behöver samarbeta mer och bättre för att de som måste fly ska kunna finna en fristad här och kunna komma in i våra samhällen. Vi behöver försvara våra värden som demokrati, frihet och öppenhet, när de ifrågasätts från olika håll. Vi behöver ledarskap och samarbete med andra länder för att hålla Europa öppet och försvara oss mot extremism, mot IS och den fruktansvärda terrorismen som vi påmindes om i fasansfulla former senast i förra veckan.” (Anna Kinberg Batra, Almedalstal 3 juli 2015)

Det finns en önskan hos Moderaterna och Socialdemokraterna att asylfrågan ska vara ett politiskt område som behandlas utifrån ett samarbetsperspektiv. Något som Kinberg Batra lyfter i sitt Almedalstal år 2015 och som även detta appellerar till tidigare migrationsdiskurs. Under hösten 2015 ökar tillströmningen av flyktingar stort och i Sverige sker manifestationer för att påvisa de värderingar och premisser som migrationspolitiken bygger på. Stefan Löfven poängterar att Sverige inte stänger ute människor i nöd utan välkomnar dem.

”Nu måste vi återigen bestämma vilket Europa vi ska vara. Mitt Europa tar emot människor som flyr från krig, solidariskt och gemensamt. Mitt Europa bygger inte murar, vi hjälps åt när nöden är stor. /.../ Det är ni som gör Sverige till ett land att vara stolt över. Men vänner, att ta emot flyktingar kan aldrig vara en uppgift för enskilda personer, eller enskilda organisationer. Det är en nationell uppgift. Och som en nation ska vi ta oss an den. Sveriges mottagning av flyktingar, är hela Sveriges ansvar. Därför ska alla kommuner ta emot flyktingar – ingen ska kunna smita undan. Därför arbetar vi dagligen för att de familjer som förlorat så mycket, genom jobb, skolgång och samhällsgemenskap kan återfå hopp om livet och vara med och bygga Sverige. Så blir det som nu är en ansträngning, på sikt en tillgång för Sverige. Och vi ska fortsätta vara ett land, som bär solidariteten som vår största stolthet.” (Stefan Löfven Refugees welcome-manifestation 6 september 2015)

Under andra halvan av hösten 2015 sker en retorisk förändring inom migrationsdiskursen i Sverige. Det är ändå värt att nämna, och som kan ses i det första citatet nedan, att denna förändring inte enbart är något som kommuniceras inom nationella gränser utan även internationellt.

“The right to seek asylum is a cornerstone of international law, but the refugee situation in several countries in Europe is becoming unsustainable. This includes my own country. 10 000 people seek asylum every week in Sweden. That would correspond to half a million people seeking in asylum in the EU on a weekly basis. This has put us under severe pressure, and we are reaching our maximum capacity for migration. This is not a sustainable situation.” (Stefan Löfven, toppmöte i Valletta 11 november 2015)

“Det stora antalet flyktingar som nu anländer kommer att kräva många och svåra ställningstaganden av oss i riksdagen, både av regeringspartierna och av oppositionen. Huvudansvaret faller dock på regeringen. De har ansvaret för att styra landet, och detta tål att påpekas. Jag har förståelse för att det på migrationsområdet är mycket svårt och komplext nu, men jag kan inte säga att regeringen direkt har rosat marknaden. /.../ Vi i Sverige har en lång tradition av att ge skydd till människor som är i behov av skydd. Det bygger på viljan, men också på ingångna konventioner, som Genèvekonventionen och Europarådets konvention om mänskliga rättigheter. Detta måste framgent vara basen i vårt agerande.” (Mikael Cederbratt, riksdagsdebatt 3 december 2015)

“/.../ Sverige har i den värsta flyktingsituationen sedan andra världskriget tagit och tar ett större ansvar än de flesta andra länder i västvärlden. Vårt land värnar den internationella asylrätten. Vi är ett litet land som gör en enorm insats, där människor visar stor solidaritet i en svår tid – varje dag. /.../ Utgångspunkten är att Sverige ska ha en human asylpolitik och vara en fristad för den som flyr undan förföljelse och förtryck. Vi kan dock konstatera att utvecklingen, som i stor utsträckning styrs av omvärldsfaktorer, kan vara svår att förutse och påverka. Sverige och Europa står mitt i en enorm uppgift att ge människor som flyr från krig, förföljelse och förtryck en trygg tillvaro. /.../ I detta allvarliga läge enades regeringen och de fyra borgerliga partierna, genom en överenskommelse i oktober, om nödvändiga insatser för att säkra förmågan i det svenska mottagandet av asylsökande och stärka etableringen av nyanlända.” (Carina Ohlsson riksdagsdebatt 3 december 2015)

Under hösten 2015 beskriver bland andra Mikael Cederbratt migrationspolitiken som ett mer komplext område än tidigare. Stefan Löfven lyfter bland annat fram att den offentliga sektorn når sin maxkapacitet av att asylmottagandet vilket leder till en situation inom svensk migrationspolitik som inte är hållbar. Diskursförändringen inom migrationspolitiken leder så småningom fram till en policyreform. Där regeringen den 24 november 2015 inför id- och gränskontroller till Sverige (SFS 2016:725).

Citat från migrationspolitiska debatten år 2016

”Det här är ett beslut som vi helst inte hade velat fatta. Samtidigt är det så att vi måste få ned antalet asylsökande till Sverige.” (Morgan Johansson, intervju med Tv4-nyheterna 4 januari 2016)

Migrationsdiskursen år 2016 tar vid där föregående år lämnade. Diskursen präglas i stort utav antalet människor på flykt som vill söka asyl i Sverige och hur detta påverkar samhället. Dessutom riktas ett fokus mot Europeiska Unionen och dess medlemsländer kontra Sveriges eget mottagande. Något som bland annat Moderaternas migrationspolitiska talesperson, Johan Forssell, uttrycker i en debattartikel under våren 2016 samt att de båda partiernas tal i Almedalen präglas utav detta:

”Sverige har på två år tagit emot en kvarts miljon asylsökande. Det är ett oproportionerligt stort mottagande jämfört med i princip alla andra jämförbara länder.” (Johan Forssell, Debattartikel i Dagens Samhälle 13 april 2016)

”Först och främst behöver EU gå från ord till handling i flyktingkrisen. Inget land klarar utmaningen ensam. Därför har Sverige infört en tillfällig lagstiftning, för att få färre att söka sig till Sverige, och fler till andra länder. Det har gett resultat. Men den enda långsiktigt hållbara vägen framåt, är en rättvis fördelning i EU. Alla länder som vill njuta fördelarna av gemensamma gränser, måste också ta sitt ansvar för ett gemensamt flyktingmottagande. Med rätt, kommer plikt. I Sverige, och i EU.” (Stefan Löfven, Almedalstal 5 juli 2016)

”Den som påstår att flyktingkrisen är över är naiv. Den löser sig inte genom ett snart årgammalt beslut om omfördelning, som bara en handfull medlemsländer tar på allvar. Den behöver mötas med ledarskap, praktisk handling och att vi lever upp till det vi lovat varandra. Det har vi hittills inte gjort. Innan vi har en hållbar europeisk lösning på plats behöver Sverige en flyktingpaus, där den som inte sökt asyl i det första säkra EU-land man kom till åker dit och gör det. Och får man inte stanna i Sverige, så får man alltså inte stanna i Sverige.” (Anna Kinberg Batra, Almedalstal 9 juli 2016)

Socialdemokraternas samt Moderaternas partiledare betonar det faktum att bland annat Schengenavtalet inte har efterlevts inom EU:s gränser och den betydelse och effekt detta har för svensk migrationspolitik. Än en gång kretsar migrationsdebatten mycket kring vilket ansvar Sverige som land har kontra den Europeiska Unionen. Anna Kinberg Batra framhåller att flyktingkrisen inte är över och där bland annat den socialdemokratiske inrikesministern

Anders Ygeman uttalar sig om att den policyförändring som skedde fortfarande kommer vara i stånd.

“Gränskontrollerna behövs fortfarande för att garantera ordning och säkerhet. Vi hade en ohållbar situation i november förra året när vi tog emot 10.000 asylsökande i veckan. Tack vare id-kontrollerna och andra beslut har vi fått ordning på den situationen.” (Anders Ygeman, SVT Aktuell-intervju 2 november 2016)

Nästan ett år efter att gränskontrollerna infördes skriver Moderaternas partiledare Anna Kinberg Batra en debattartikel i Aftonbladet där hon markerar att partiet har omprövat sin migrationspolitik.

“För femton år sedan skrev jag under en riksdagsmotion med rubriken Fri invandring. Mitt motiv var ideologiskt. ”Om vi menar allvar med talet om människans rätt till frihet måste detta innebära fri rörlighet även för människor.” I dag tänker jag annorlunda. /.../ Jag har drivit på så att dessa förslag har blivit verklighet. Ett anständigt samhälle ska hjälpa människor på flykt – men inget land kan hjälpa alla. De som kommit till Sverige måste också komma in i samhället, på riktigt. /.../ Det finns de som tror att jag har omprövat av taktiska skäl. Andra tror att jag har ändrat mig tillfälligt. Båda har fel. Jag vill inte tillbaka till den gamla politiken. Den var inte hållbar.”

(Anna Kinberg Batra, Debattartikel i Aftonbladet 22 november 2016)

Migrationspolitiken i Sverige under år 2016 präglas dels utav ansvaret för flyktingar inom Europas gränser, samt ett tydligt ställningstagande för gränskontroller i kontrast till den politik som präglade landet tidigare. I kommande avsnitt kommer vi analysera hur en sådan här förändring har kunnat ske.

ANALYS

I detta avsnitt kommer vi analysera den empiri som presenterades i vår resultatdel. Analys kommer ske utifrån den teoretiska referensramen och operationaliseras med hjälp utav analysverktyget WPR.

Mellan år 2014 till 2016 har retoriken inom migrationspolitiken i Sverige förändrats drastiskt. Hur retoriken har förändrats beskrivs genom att vi har gått från en debatt som har präglats av

ord som “solidaritet”, “stå upp för människovärdet” och att “öppna era hjärtan” till en debatt som nu består utav “stängda gränser”, “vi har tagit ett ansvar för Sverige” och “andra länder måste göra mer”. Skillnaden mellan dessa citat är slående och vi ska i detta avsnitt försöka belysa hur en sådan här förändring har skett.

Förändringen inom retoriken har lett till en institutionell förändring, som bäst beskrivs genom DI (Zurnić 2014:224; Schmidt 2010a:14f). Där förändringen kulminerar i de stängda gränser som regeringen införde hösten 2015. Vi vill därför studera hur retoriken har ändrats, vilket kommer att ske utifrån WPR (Bacchi 1999; 2000; 2009).

1. What’s the problem represented to be in a specific policy?

Bacchi (2009) beskriver fråga nummer 1 som den som klagör de underliggande faktorerna till ett policyproblem. Vi identifierar “the specific policy” i detta fall som den svenska migrationspolitiken. Varför? I mångt och mycket handlar detta om för att vi som författare och ni som läsare ska få en förståelse för hur retoriken inom migrationsdebatten har förändrats under denna korta tid. Därför måste migrationspolitiken i sig ses som en specifik policy.

Det “problem” vi främst ser, har vi redan varit inne på: Att debatten, hur det talas och skrivs om migration från politikens håll har förändrats. År 2014 och fram till hösten 2015 vädjas det till det svenska folket om medmänsklighet och solidaritet. Under hösten 2015 sker en åsiktsförskjutning där resultatet kan ses som en partikartellbildning inom migrationsområdet (Katz & Mair 1995; Spehar, Bucken-Knapp & Hinnfors 2013;175; Money 1999). Emellertid kan man fråga sig: För att denna partikartellbildning ska vara möjlig, är det inte så att de politiska företrädarna, de politiska partierna, måste frångå sina ideologiska värderingar? Detta resonemang styrks bland annat av Moderaternas partiledare, Anna Kinberg Batra hösten 2016:

“För femton år sedan skrev jag under en riksdagsmotion med rubriken Fri invandring. Mitt motiv var ideologiskt. ”Om vi menar allvar med talet om människans rätt till frihet måste detta innebära fri rörlighet även för människor.” I dag tänker jag annorlunda.”
(Anna Kinberg Batra, debattartikel i Aftonbladet 22 november 2016)

På sådant sätt borde det generella antagandet kunna vara att för att en partikartell eller en åsiktsförkjutning ska kunna ske inom migrationsdebatten behöver de ideologiska värderingarna som ligger till grund för partipolitiken omprövas. Vidare leder detta till att om de ideologiska glasögonen förändras bör även hur man pratar om något som är så starkt kopplat till partipolitiken och dess ideologi och värderingar förändras. Kanske kan detta även vara ett slags höna och ägget-resonemang, vad kom först? Om retoriken i ett givet ämne förändras tenderar även hur man ser på ett problem göra detsamma. Dock, om en given policyfråga förändras kan även språket i den diskursen reformeras.

Vi har i tidigare avsnitt belyst det faktum att politik i sig är ett dynamiskt instrument för politiska partier (Spehar, Bucken-Knapp & Hinnfors 2013:174). Där språket och den retorik som förs i både det talade men även det skrivna språket blir verktyget för åskådningarna (Kaid 2004). Mer analys om språket som verktyg kommer att introduceras senare i detta avsnitt. Naturligtvis finns det underliggande faktorer som påverkar huruvida retoriken inom den migrationspolitiska diskursen förändras så som Sverigedemokraternas framgångar i de två senaste riksdagsvalen (Valmyndigheten 2010; 2014) som skulle kunna förklara en förändring. Statsvetaren Ravik Jupskås (2010) belyste detta i sin debattartikel som publicerades i Sydsvenskan:

“Liksom politiker på vänsterkanten ifrågasätter globaliseringen och kapitalismen måste det vara tillåtet att diskutera legitimiteten och effekterna av det mångkulturella samhället.” (Ravik Jupskås 2010)

Skulle det kunna vara så att en bakomliggande faktor att det mellan 2014 till 2016 har skett en förändring som möjliggör att en debatt kring migration nu är legitim? Ändock kan det även konstateras att om debatten kring migration eller snarare effekterna av migration legitimeras blir det även legitimt att särskilja människor, något som det debatterades emot under 2014. Vidare skulle det kunna sägas att med en debatt som anses vara legitim förändras även hur vi ser på representation. Hur vi pratar om representation. För att belysa denna förändring, tittar vi först på ett citat från Fredrik Reinfeldt 2014:

“Ja, mitt besked till er det är att det börjar hos var och en av er. Alla har sitt ansvar. Vad är det för samhälle ni vill medverka till? Ska det vara ett samhälle som i andra ser ett hot? Som bygger på att bryta ner tillit, som säger säger om du inte är som jag då är du dem och då tillhör du inte vi. Eller ska vi vara ett samhälle som säger: Det är kärlek, det är förståelse, det är tolerans, det är

kontakt mellan människor som är det viktigaste. Ni kan bli en del av det samhället. Ni kan sträcka ut en hand och se andra människor. Då lägger ni också grund för fredlig utveckling. Det är det vi vill se, därför att alla behövs.” (Fredrik Reinfeldt, Almedalstal 3 juli 2014)

Representationsdiskursen bygger på att det finns faktorer som gör att människor kan delas in i olika fack, så som ett “vi” och ett “dem” (McGloin & Carlson 2013:1f; Luke, Nakata, Singh & Smith 1993:137f; Augustinos & de Garis 2012:564ff). Citatet ovan, av Reinfeldt (M) belyser den inställning till representationsdiskursen inom migration under år 2014. Den inneboende premissen gällande representation inom migration och de värderingar som samhället bar på förändrades under hösten år 2015. Vilket kan ses i hur partiföreträdarna uttrycker sig i ämnet migration. Vi går från en migrationsdiskurs där representation är något som partiföreträdare försöker överbygga till en diskurs där representationen är ett viktigt medel.

Kan det vara så att man under hösten 2015 spädde på representationsdiskursen, det vill säga “vi” och “dem”, för att få det svenska samhället att förändra de inneboende premisserna och värderingarna som fanns? (McGloin & Carlson 2013:1f; Luke, Nakata, Singh & Smith 1993:137f; Augustinos & de Garis 2012:564ff). Med anledning till att kunna genomföra en policyförändring inom migration. Tidigare forskning påvisar språkets betydelse och hur retoriken anpassas till åhöraren samt att den anpassas till det mål som förväntas nå (McGloin & Carlson 2013:2f). Dessutom speglar språket den verklighet som existerar just nu men kan likväl påverka densamma (Fisher & Forester 1993:1). Om vi behåller tanken i att målet med Sveriges migrationspolitik har förändrats så förstår vi även hur debatten kring migration ändras.

2. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the problem?

Existensen av ett policyproblem, eller en policy, vilar på antagandet om att det finns underliggande faktorer såsom förutsättningar eller premisser som föreligger problemet. På sådant vis beskriver fråga nummer två i WPR den logik som finns bakom problemet (Bacchi 2009). Gällande migrationspolitiken och dess debatt kan vi se att det finns ett antal antaganden som sällan ifrågasätts. Detta visar sig främst i hur politikernas retorik förhåller sig till den migrationspolitiska verklighet de befinner sig i.

Innan analys av citaten sker är det viktigt att belysa det faktum att varje individ redan sitter på premisser och värderingar som i mångt och mycket formas utav det samhälle individen lever i (Augoustinos & de Garis 2012; Fredriksson 1992:119). Van Crieking (2012) poängterar att migration i sig är ett vedertaget begrepp i det europeiska medvetandet, som i sin tur är applicerbart i den svenska kontexten, att vi som medborgare eller policyskapare sällan kritiserar, funderar och/eller skapar debatt kring ämnet tills något händer som får oss att ta ställning till våra värderingar och inbyggda premisser. Ett underliggande antagande i den svenska migrationsdebatten under år 2014-2015 kan ses som att asylsökande i Sverige behöver tas hand om. Dessa människor behöver hjälp och en fristad.

“Sverige ska ha en human asylpolitik och vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse och förtryck.” (Stefan Löfven, Regeringsförklaringen 3 oktober 2014)

“Det är klart att det på kort sikt blir en anspänning. Men vi måste ha platser som kan ta hand om dem här människorna. Vi ska komma ihåg att det är människor som flyr för sina liv, det är Syrien och Irak vi har pratar om. Jag har pratat om det hela valrörelsen, och det är inte bättre nu där nere. Då ska vi ha den öppenheten här i Sverige, att vi ska ta emot människorna som har skälen att fly.” (Stefan Löfven, intervju med Expressen 6 oktober 2014)

Vidare kan det konstateras att exempelvis den påfrestning migration kan innebära i kostnader för staten eller kommun är något som är accepterbart i förhållande till de värderingar som de ekonomiska incitamenten tycks stå över såsom frihet och ett öppet samhälle (Schmidt 2002:171).

“/.../ folkets acceptans av att vi ska vara ett öppet samhälle i förhållande till vår omvärld snarare vuxit i Sverige.” (Fredrik Reinfeldt, intervju med Dagens Nyheter 7 december 2014)

Det kan också sägas att den påfrestning migration kan innebära ställs också i relation mot vad en positiv integration innebär i intäkter. Det ekonomiska incitamentet är av betydelse även om migrationsområdet innebär kostnader för Sverige, så leder migration i en vidare bemärkelse till intäkter. Ytterligare en annan värdering som visar sin skepnad inom denna debatt är antagandet om att representation inte är något som är negativt utan individers skillnader mynnar ut i ett bättre samhälle.

“Det är min övertygelse att ett samhälle byggt på mångfald är det bästa samhälle man kan skapa. Människor som kommer från olika ställen skapar en smältdegel som bygger på att vi ska lära

oss att tolerera och leva med varandras olikheter. I ett sådant samhälle tror jag att man får ett spännande liv.” (Fredrik Reinfeldt, intervju med Dagens Nyheter 7 december 2014)

Migrationsdebatten frångår dessa värderingar och premisser efter 24 november 2015. Från att statsminister Stefan Löfven har talat om att migration innebär en anspänning på kort sikt förändras retoriken till att migration innebär en ohållbar situation:

“The right to seek asylum is a cornerstone of international law, but the refugee situation in several countries in Europe is becoming unsustainable. This includes my own country. 10 000 people seek asylum every week in Sweden. That would correspond to half a million people seeking in asylum in the EU on a weekly basis. This has put us under severe pressure, and we are reaching our maximum capacity for migration. This is not a sustainable situation.” (Stefan Löfven, Toppmöte i Valletta 11 november 2015)

Oppositionen i riksdagen med Moderaterna i spetsen introducerar det begrepp som kommer väl till användning under de kommande månaderna. Från frihet och öppenhet följer en retorik där kontentan är att politiken nu måste ta ansvar för Sverige. Ett ansvar som innebär införande av gränskontroller (Regeringen 2016). Hur retoriken ändras kan förklaras med Schmidts (2002:171) forskning gällande det offentliga samtalet. Att retoriken kan gå mot något som kan beskrivas som hårdare eller kanske till och med mindre medmänskligt kan förklaras med att det ur ett medborgarperspektiv anses som legitimt (Schmidt 2008:305; Zurnić 2014:225). Den här legitimiteten grundar sig i att allmänheten har övertygats om att dessa åtgärder så som stängda gränser behöver genomföras för att Sverige som nation behöver detta. Schmidt (2002:171) argumenterar för att även om en åtgärd låter förnuftig ur ett ekonomiskt perspektiv så kan den stöta på motstånd från medborgarna men även andra politiska partier om den avviker från de inneboende premisserna i samhället. Dock kan vi med denna uppsatsen belysa att även om detta antagande är möjligt så kan det ifrågasättas. Fallet Sverige visar på att den ekonomiska kapaciteten visar tendenser till att stå över de nationella värderingarna gällande exempelvis solidaritet och öppenhet. Emellertid kan vi fråga oss: var går denna gräns? När blir det legitimt att hänvisa de beslut som tas till att den situation vi har idag är inte lönsam och/eller ohållbar?

3. How has this representation of the problem come about?

Hur det kommer sig att ett representationsproblem gestaltar sig på ett visst sätt kan enligt Bacchi (2009:10ff) tydliggöras genom att analysera särskilda tidpunkter, då sakfrågan

uppmärksammas. Ett sådant förhållningssätt bidrar till att kartlägga när problemrepresentationen är öppen för förändring. Retoriken kring migrationspolitiken i Sverige under 2014 och fram till och med hösten 2015, hos de berörda partierna, var nästintill oförändrad. Det talades om “det öppna samhället” och “en human asylpolitik”, vilket överensstämmer med bilden av Sverige som ett föregångsland sätt till hanteringen av mänskliga rättigheter (Spehar, Bucken-Knapp & Hinnfors 2013:171f).

“Sverige ska ha en human asylpolitik och vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse och förtryck. En bred uppslutning kring migrationspolitiken är en styrka för vårt land.”
(Stefan Löfven, Regeringsförklaringen 3 oktober 2014)

“Nu vädjar jag till svenska folket om tålamod, om att öppna era hjärtan för att se människor i stark stress med hot mot det egna livet som flyr, flyr mot Europa, flyr mot frihet, flyr mot bättre förhållanden.” (Fredrik Reinfeldt, sommartal 16 augusti 2014)

Under den nämnda tidsperioden ökade tillströmningen av asylsökande i Sverige markant (se bilaga 1), men retoriken förhöll sig fortfarande till de inneboende premisserna och värderingarna som existerade i samhället (Augoustinos & de Garis 2012; Fredriksson 1992:119). En tänkbar förklaring till retorikens jargong skulle kunna vara applicerandet av *frame amplification*, vilket innebär fokus på de kulturella värderingar som upprätthålls och beaktas i samhället. Genom att framställa en värdering i förskönande dager kan bidra till att man som politiker uppnår det tänkta syftet, vilket är att nå fram till väljarna (Benford & Snow 2000:624f). Det vill säga om allmänheten anser att en human flyktingpolitik står högt på dagordningen, kan det bli viktigt för politiker att kommunicera ut en liknande agenda för att på sådant vis nå framgång (Schmidt 2005:7). Således skulle denna typ av fastvidhållning av särskilda värderingar kunna vara en orsak till att det inte skedde någon åsiktsförskjutning under denna tidsperiod, trots att migrationsfrågan fick ett allt större utrymme i det offentliga rummet.

Som nämnts tidigare tog retoriken en ny skepnad under hösten 2015 bland såväl moderata som socialdemokratiska ledare. Stefan Löfven vädjade fortsatt under september månad på en manifestation för välkommandet av de som flyr från elände och förtryck, Refugees welcome, om en fortsatt tro på öppenhet och solidaritet:

”Nu måste vi återigen bestämma vilket Europa vi ska vara. Mitt Europa tar emot människor som flyr från krig, solidariskt och gemensamt. Mitt Europa bygger inte murar, vi hjälps åt när nöden är stor.” (Stefan Löfven, Refugees welcome-manifestation 6 september 2015)

Två månader senare finns det dock tendenser som visar på att en viss förändring i retoriken kring migrationspolitiken har skett. 11 november 2015 beskriver Stefan Löfven situationen som “ohållbar” och att Sverige har “nått maxkapaciteten för migration”.

“The right to seek asylum is a cornerstone of international law, but the refugee situation in several countries in Europe is becoming unsustainable. This includes my own country. 10 000 people seek asylum every week in Sweden. That would correspond to half a million people seeking in asylum in the EU on a weekly basis. This has put us under severe pressure, and we are reaching our maximum capacity for migration. This is not a sustainable situation.” (Stefan Löfven, Toppmöte i Valletta 11 november 2015)

Även bland moderata ledare skiljer sig retoriken från föregående år:

“Sverige har på två år tagit emot en kvarts miljon asylsökande. Det är ett oproportionerligt stort mottagande jämfört med i princip alla andra jämförbara länder.” (Johan Forssell, Debattartikel i Dagens Samhälle 13 april 2016)

“Innan vi har en hållbar europeisk lösning på plats behöver Sverige en flyktingpaus, där den som inte sökt asyl i det första säkra EU-land man kom till åker dit och gör det. Och får man inte stanna i Sverige, så får man alltså inte stanna i Sverige.” (Anna Kinberg Batra, Almedalstal 9 juli 2016)

Införandet av gränskontroller den 24 november 2015 (Regeringen 2016) skulle möjligtvis kunna vara en indikation på att migrationspolitiken var öppen för förändring under denna tidsperiod och retoriken en möjlig katalysator. För att reformer ska drivas igenom är diskursen ett viktigt verktyg, eftersom den bidrar till att lösgöra de normer och kulturella värderingar som existerar i samhället (Xiarchogiannopoulou 2014:417). Enligt Schmidt (2005:3) är det inte förrän kritiska situationer uppstår, som det oftast sker policyförändringar och det politiska arvet får mindre betydelse. En ändring i retoriken kan bero på att landet står inför ekonomiska påfrestningar kopplade till demografiska sammansättningar, som inte går att lösa med hjälp av nuvarande direktiv och riktlinjer.

4. What is left unproblematic in this problem representation? Where are the silences? Can the problem be thought about differently?

Det som inte riktigt problematiseras inom migrationspolitiken är att det förutsätts att migration i sig är ett problem som behöver lösas och därför även behöver policys kring sig. Precis som policys skapas för att lösa ett problem kan även problem konstrueras för att vara behjälplig en policy (Bacchi 2009). Emellertid är det vedertaget att politiska aktörer konstruerar ett problem eller identifierar ett problem utifrån vad man anser är bäst för samhället, det vill säga frames som i sin tur föreligger policys (Schmidt 2009:530). Vi skulle kunna argumentera för att migration i sig inte är ett vedertaget problem. Kanske är det så att problematiken ligger i Sveriges generösa välfärdssystem? Att tidigare forskning på migrationsområdet i Sverige inte belyser detta synsätt på migration skulle kunna ha sin grund i (1) den situation som uppstod under hösten 2015 är något som vi tidigare inte har ställts inför eller (2) som forskare har man inte riktigt ifrågasatt eller tittat på detta problem. Kanske är det även så att tidigare forskare inte har ifrågasatt sin egna subjektivitet angående ämnet migration? Då det finns en inneboende risk att vi ser på migrationen på ett visst sätt för att det alltid har varit så, något som berikar vårt samhälle men samtidigt människor som behöver samhällets hjälp. Vi vill ändå lyfta fram att migration alltid skulle kunna berika samhället och att det kanske inte är antalet asylsökande som bidrar till den "ohållbara situationen" som framträdande politiker inom Socialdemokraterna och Moderaterna hänvisar till.

Något annat som vi som författare till denna studie tror är viktigt att lyfta fram är att det finns en tendens att prata om migration som ett sammantaget begrepp på den högsta politiska nivån. Vilket även kan leda till att medborgarna ser på migration som ett sammanhållet begrepp. Något som vi har valt att göra i denna uppsats är att bryta ned migration i beståndsdelar och enbart fokusera på migration i relation till asylsökande. Emellertid är migration så mycket mer än enbart människor på flykt. Migration kan likväl vara arbetskraftsinvandring, att en individ migrerar för studier i ett annat land, anhöriginvandring och så vidare. Det råder en begreppsförvirring inom området (Fredriksson 1992:36; Forester & Fisher 1993:12; Fisher 2003:170) som leder till att när politiker vill styrka sin retoriska förmåga med statistik tenderar den statistik som presenteras påvisa olika siffror beroende på vilket parti man tillhör. Något som i mångt och mycket påverkar medborgaren. Från partipolitikens sida skulle

begreppsförvirringen vara något som man gör mer eller mindre omedvetet beroende på den utgång man vill nå samt även något man drar nytta av.

Därutöver finns aspekten om att den hårdnade retoriken inom migrationspolitiken kan influera andra typer av policys samt även andra delar av samhället. Vi tänker oss att om de framträdande politikerna inom Socialdemokraterna respektive Moderaterna presenterar och kommunicerar en hårdare migrationspolitik blir det även legitimt för andra politiska partier samt för medborgare att göra detsamma. Vilket vidare leder till en förändring i hur man ser på människor. En annan risk på samma tema skulle även kunna vara att om Sverige som ses som en humanitär stormakt förändrar sin asylpolitik skulle det kunna utlösa åtstramningar i andra länder: de länder som Sveriges politiker säger sig vilja tvinga till ansvar.

En tanke som slår oss när vi studerar migrationsdebatten i Sverige är att denna är något som länge har varit vilande, och just därför tar vår studie vid år 2014. Den diskurs som finns innan detta år beskriver samma syn på migration. Vi som författare till denna studie finner det intressant eftersom migration inte är något nytt begrepp eller en nymodighet i Sverige på sådant sätt. Sverige har under en längre tid varit ett land som välkomnar migranter och som har en positiv syn på migration som vi har beskrivit i inledningen till denna studie (Spehar, Bucken-Knapp och Hinnfors 2013). Det skulle kunna sägas att samtidigt som verkligheten förändras, ändras den i en riktning som sätter migration på kartan. Främst på grund utav den nya politiska arenan (Valmyndigheten 2010; 2014). På sådant sätt skulle det kunna sägas att migration blir något utav en trend. Något mainstream-partierna måste adressera för att kunna konkurrera med sina motståndare. Downs (1957) och Schmidt (2005:12) poängterar att fundamentet för partipolitiken är att vinna olika val och vara dem som besitter flest platser i exempelvis riksdagen för att på sådant sätt kunna bedriva sin politik och sätta agendan inom flera olika områden. Likväl som det är av vikt för partierna att kommunicera sin egen politik bör man även adressera det faktum att ett partis diskurs kan överges och åsidosättas av en rivals diskurs för att den appellerar till medborgarna mer (Schmidt 2005:12ff). På sådant sätt är det fullt möjligt att kunna argumentera för att hur retoriken har förändrats beror till en viss del på Sverigedemokraternas inträde i riksdagen i valet 2010 och deras framgångar i valet 2014 (Valmyndigheten 2010; 2014; Schmidt 2005:16).

Bacchis (2009) fjärde fråga i WPR grundar sig mycket i det som inte sägs i ett policyproblem. Vad problematiseras inte? Vad utelämnas? Inom den retoriska diskursen tenderar forskning

att påvisa att om en individ, en politiker, behärskar retorik är denne även någon som manipulerar, utelämnar exempelvis fakta eller liknande för att ens politik och värderingar bättre ska lämpa sig i sammanhanget (Fisher 2003:170f; Sigrell 1999:55ff). Vi har tidigare nämnt och kommer att återkomma till att retorik är ett verktyg för att behärska en given situation med önskan om att bli agendasättare i en given diskurs. Emellertid måste retoriken alltid förhålla sig till de inbyggda premisser, värderingar och den ideologi som styr det givna politiska partier. Fredriksson (1992:47) beskriver att dessa värdepremisser alltid är närvarande i en politisk debatt och de kan vara något man lyfter fram men när dessa premisser inte passar in i diskursen döljs dem och nämns inte i den politiska kommunikationen. Här blir de partier som vi har studerat intressanta, Socialdemokraterna för bland annat deras politiska arv (Fredriksson (1992:28f; Schmidt 2005) såsom solidaritet och Moderaterna som tidigare pratade om öppenhet och ekonomisk vinning. För Socialdemokraternas del kan vi se att vi får en migrationsdiskurs som rör sig från solidaritet till ansvar och för Moderaternas del, från öppenhet till ansvar.

Emellertid kan vi ställa oss frågan: Hur går detta till? Hur kan retoriken inom migrationspolitiken förändras så pass mycket under en sådan kort tidsperiod? Till en viss del kan vi se att den föränderliga verkligheten (Fisher 2003) har betydelse och att den på sådant sätt påverkar retoriken. Dock bör vi komma ihåg att retorik och etik är tätt sammanflätade i användandet (Sigrell 1999:50) där den politik som förs har ett ansvar gentemot de människor de berör. Etiken bygger på de värdegrunder individer för med sig, men påverkas även av hur verkligheten manifesterar sig. Likt Fischers (2003) beskrivning om den föränderliga verkligheten är etik också ett flyktigt begrepp. Vad som anses vara etiskt idag är inte nödvändigtvis detsamma imorgon (Fredriksson 1992:119). Vidare finns det forskare som hävdar (Rydstedt 1993:227) att etiken blir underordnad retorikens mål: att influera mottagaren. Att påverka mottagaren eller medborgaren i detta fall är ett utav de medel som politiker besitter men politiken måste även leva upp till de löften som ges eller den retorik som används. Dahlström (2004) illustrerar att inom svensk migrationspolitik har det tidigare funnits en särkoppling mellan retoriken och politiken. Där retoriken tenderar att ha blivit floskler som används utan någon som helst inverkan på migrationspolicys (Dahlström 2004). Inte desto mindre kan det i alla fall konstateras att de tomma orden inom migration har bytts ut mot en retorik som handlingskraftigt har påverkat migrationsdiskursen.

5. What effects are produced by this representation of the problem?

Den effekt som kanske är mest framträdande i hur retoriken inom migrationspolitiken har förändrats är att retoriken har mynnat ut i samma åsiktsbildning hos både Moderaterna och Socialdemokraterna (Katz & Mair 1995; Spehar, Bucken-Knapp & Hinnfors 2013;175; Money 1999). Vidare leder detta till att partierna för samma migrationspolitik och vill införa likvärdiga policys. De åsikter, värden och hur det pratas om ett givet ämne bildar det som tidigare forskning beskriver som diskursiv verkan (Bacchi 2009:15ff). Genom att Socialdemokraterna och Moderaterna bildar ett konsensus gällande uppfattningen kring migration samt hur man pratar om migration leder till att diskursen begränsas. Att frånga diskursen blir därigenom mer komplicerat och det finns då en risk att detta politikområde stagnerar. Ett konsensus kring en fråga (Katz & Mair 1995) bör inte heller ses som något negativt. Ändock tror vi att ett samhälle som bygger på demokrati är mer välmående i ett politiskt debattklimat som presenterar en bredd av åsikter. Katz och Mair (1995) hänvisar till att om den politiska arenan skiftar till ett konsensus kring ett visst politiskt område beror på politikens natur (Downs 1957), att vinna flest röster då denna migrationspolitik attraherar flest väljare.

Tidigare har vi försökt åskådliggöra att politiken och dess företrädare framställer problem på det sätt som passar deras agenda bäst (Chong & Druckman 2007:104f; Oliver & Johnston 2000:37). På sådant vis kan det konstateras att politik tenderar att vara subjektiv och denna subjektivitet är även något som måste tas med i beaktning när retoriken kring migration studeras. Hur det pratas om migration kommer så småningom även spegla hur medborgare och politiker ser på migration. När vi tenderar att fastna i ett synsätt blir det även svårt att se på ett problem från ett nytt håll och försöka hitta nya lösningar, utan problemet kanske mer eller mindre bara accepteras (Bacchi 2009:15ff).

Huruvida retoriken har förändrats har vi kunnat konstatera. En förändring har skett samt att vi har varit inne på hur den här förändringen har kunnat ske. Vi anser att retoriken och det språk som används blir det yttersta verktyget för makt och det som skapar makt likt Schmidt (2008). Retoriken i sig har en levande verkan (Bacchi 2009:15ff) för alla de människor som berörs av den förändring som har skett inom den svenska migrationspolitiken. När vi benämner människor i denna kontext menar vi de som fräntas möjligheten till att kunna söka asyl i Sverige. Det är för dessa individer som migrationspolitiken har en stor direkt verkan. Det är värt att belysa att migrationsdiskursen och dess politik präglas utav en brytpunkt, 24

november 2015. Denna brytpunkt innebär en väsentlig skillnad för de människor som sökte asyl i Sverige innan detta datum samt de människor som anlände eller försökte anlända till Sverige efter detta densamma. Vilket är det yttersta beviset på att policys har en direkt verkan på individer (Bacchi 2009:15ff). Denna typ av resonemang leder oss än en gång även in på diskussionen gällande representationer där ett ställningstagande gentemot människor baseras på deras olika förutsättningar (McGloin & Carlson 2013:1f; Luke, Nakata, Singh & Smith 1993:137f; Augostinos & de Garis 2012:564ff).

En annan effekt av ett skifte i den retoriska migrationsdiskursen är hur de individer som arbetar inom offentlig sektor med denna fråga påverkas. Deras arbetsuppgifter kan ändras vilket skulle kunna leda till personliga konflikter men även målkonflikter på arbetsplatsen när en värderingsförskjutning eller förändring sker. För att lättare förstå vårt tankemönster avser vi lyfta den problematik som skulle kunna uppstå på en myndighet. Denna organisation är starkt kopplad till politiken eftersom att det är regeringen som utfärdar uppdraget och på sådant sätt kommer den politik som förs påverka myndighetens uppdrag. Varför vi ändå vill belysa denna problematik är att myndigheten i sig kan ses som en aktör inom den givna migrationsdiskursen.

En ytterligare faktor som vi känner att vi skulle vilja lyfta är “vem äger problemet”? Inom policy brukar det pratas om att problemet ägs av någon eller att problemet kan ses utifrån något (Bacchi 2009; Schmidt 2005). Dock kan vår empiri styrka de facto att migrationsproblemet är komplext och det skulle även kunna sägas att det finns en ägarkonflikt. Politiska företrädare i Sverige säger å ena sidan att det som rör svensk politik här i Sverige är den svenska politikens ansvar men å andra sidan berör mycket av diskursen huruvida andra EU-länder har gjort sin plikt.

“Innan vi har en hållbar europeisk lösning på plats behöver Sverige en flyktingpaus, där den som inte sökt asyl i det första säkra EU-land man kom till åker dit och gör det. Och får man inte stanna i Sverige, så får man alltså inte stanna i Sverige.” (Anna Kinberg Batra, Almedalstal 9 juli 2016)

“Först och främst behöver EU gå från ord till handling i flyktingkrisen. Inget land klarar utmaningen ensam. Därför har Sverige infört en tillfällig lagstiftning, för att få färre att söka sig till Sverige, och fler till andra länder. Det har gett resultat. Men den enda långsiktigt hållbara vägen

framåt, är en rättvis fördelning i EU. Alla länder som vill njuta fördelarna av gemensamma gränser, måste också ta sitt ansvar för ett gemensamt flyktingmottagande.

Med rätt, kommer plikt. I Sverige, och i EU.” (Stefan Löfven, Almedalstal 5 juli 2016)

Dessa citat i kombination med den tidigare forskning som vi har presenterat från Schmidt (2005:3) påvisar att omständigheterna i form av exempelvis krissituationer spelar en avseende stor roll i huruvida förändringar i policys sker. Krissituationen i denna bemärkelse skulle kunna tänka sig vara antalet människor på flykt men även att EU:s migrationspolitiska agenda, Schengenavtalet (EU 2016/339), inte har efterföljts med första land-principen. Schmidt (2005:3f) argumenterar för att sådana här situationer uppstår och som påfrestar välfärdsstaten ofta kan bero på ekonomiska pådrivningar som har en koppling till EU, förändringar inom demografiska perspektiv samt globalisering. Schmidt (2005:5) vidareutvecklar sitt resonemang och applicerar detta på den partipolitiska arenan där hon hävdar att även om det finns politiska problemområden inom ett land och det finns kapacitet till att vidta åtgärder mot dessa så finns det en tänkbarhet att detta trots allt inte sker. Detta förklaras genom att dessa åtgärder står i strid med de partipolitiska värderingarna och på sådant sätt för att åtgärder ska ske behövs det, enligt Schmidt (2005:5), att valkretsen omdefinieras. Det vi ändå kan se som resultat av vår studie är att just de värderingar som var grunden till den migrationspolitiska diskursen år 2014 har förändrats. Eller blivit åsidosatt för andra premisser. Ett resonemang som vi har fört i en tidigare del i analysen.

Tidigare har vi argumenterat för att politik och retorik existerar i symbios med varandra. Där den politiska retoriken är agendasättare för partipolitiken. Vidare leder partipolitiken så småningom till policys som ska implementeras i samhället. För att en implementering ska kunna ske samt även att policyn i sig anses vara bra för samhället krävs det att de politiska företrädarna har lagt grunden för det. Det är först i implementeringsfasen utav migrationspolicy, gränskontrollerna, som förändringen i retoriken ger utslag.

6. How/where is this representation of the problem produced, disseminated and defended? How could it be questioned, disrupted and replaced?

Enligt Bacchi (2009:19) syftar fråga sex i en WPR approach på de verktyg som gör att en problemrepresentation blir dominerande och legitimeras av publiken. Vi anser att retoriken är en bidragande orsak till att migrationspolitiken har genomgått en förändring under den studerade tidsperioden. Retorik är enligt Sigrell (1999:45ff) ett passande redskap för att

analysera hur kommunikation förhåller sig till politik och etik. Teoribildningen riktar in sig på hur språket kan nyttjas för att övertyga mottagaren och vilka effekter det kan tänkas ge.

Att det har skett en förändring har vi försökt att påvisa genomgående under denna uppsats, men hur har retoriken använts för att övertyga läsaren om att en förändring behöver ske?

“Gränskontrollerna behövs fortfarande för att garantera ordning och säkerhet. Vi hade en ohållbar situation i november förra året när vi tog emot 10.000 asylsökande i veckan. (Anders Ygeman, SVT Aktuellt-intervju 2 november 2016)

“Jag vill inte tillbaka till den gamla politiken. Den var inte hållbar.”
(Anna Kinberg Batra, Debattartikel i Aftonbladet 22 november 2016)

“Sverige har på två år tagit emot en kvarts miljon asylsökande. Det är ett oproportionerligt stort mottagande jämfört med i princip alla andra jämförbara länder.” (Johan Forsell, Debattartikel i Dagens Samhälle 13 april 2016)

“The right to seek asylum is a cornerstone of international law, but the refugee situation in several countries in Europe is becoming unsustainable. This includes my own country.” (Stefan Löfven, Toppmöte i Valletta 11 november 2015)

Ovanstående citat visar på hur såväl socialdemokrater som moderater använder en liknande retorik i förhållande till rådande migrationspolitik. Diskursen som koncept kan enligt Schmidt (2005:6) bidra till att allmänheten tar till sig dem nya idéerna om man framställer dem som absolut nödvändiga. Att landet står inför en katastrof räcker inte för att kunna implementera nya åtgärder, utan mottagaren behöver övertygas om förändringsvärdets betydelse innan verkställandet kan inträffa. Det vill säga om alla ledande politiker pratar om situationen som ohållbar liksom citaten ovan kommer det med största sannolikhet påverka hur samhället i stort ser på “problemet”.

Det politiska språket anpassas till åhöraren samt överensstämmer med de migrationspolitiska mål som Moderaterna och Socialdemokraterna vill nå eller förväntas att nå (McGloin & Carlson 2013:2f). Det vill säga att en politiker är ytterst medveten om att de ord som hen använder besitter makt gentemot medborgarna. Genom kognitiva och normativa argument vägleder politikern sina medborgares intressen, premisser och värderingar. Vilket kan ses i de citat som vi har presenterat i vårt resultatavsnitt. Den framgångsrika politikern och det mest

framgångsrika partiet är de som kommunicerar det som bäst överensstämmer med samhällets preferenser just nu (Schmidt 2005:7; Chong & Druckman 2007:106). Den slutsats som vi drar från Schmidts (2005:7) forskning är att argumentationsstyrka är likställt med makt.

AVSLUTANDE DISKUSSION

Vi har i ett tidigare avsnitt lyft fram det som Bacchi (2009:19) poängterar kan ses som en problematik kring vårt analysverktyg WPR. Detta benämns som reflexivitet och innebär att forskarens tankemönster och objektivitet påverkas utav dennes inneboende värderingar. Som författare av denna studie är vi inte på något sätt immuna mot reflexivitetens betydelse, vi är trots allt barn av vår tid. Under studiens gång har vi fått ifrågasätta våra grundläggande antaganden om migration och utmana tankegångarna kring vad migration innebär för en nation. Genomgående har vi vilat våra antaganden på en välgrundad teoretisk referensram samt tidigare forskning för att uppnå objektivitet. Emellertid har vi likväl ifrågasatt densamma.

Koppling till offentlig förvaltning

Än en gång vill vi lyfta den betydelse som retoriken har för politiken och dess inverkan på den offentliga sektorn. Vi argumenterar i denna uppsats för att retoriken i sig är agendasättande för migrationspolitiken. Likt Bacchi (2009:10ff) som menar att den maktrelation som finns mellan politiker och medborgare, i vilket politiker kan ses som agendasättare medan medborgare legitimerar agendan, medför att det offentliga samtalet (Schmidt 2005) får en stor inverkan på samhället. I studien har vi tydligt visat på hur ledande politiker inom Sveriges två största partier, Moderaterna och Socialdemokraterna, har förändrat sin retorik, vilket även betyder partiernas riktning i den migrationspolitiska frågan. Vidare leder denna förändring till policyförändringar som påverkar den institutionella diskursen, såsom gränskontroller men även kanske hur arbete kring migrationsfrågan sker. Något som vi anser att man tidigare har lämnat oproblematiserat.

En reflektion som vi vill lyfta fram är att retoriken kring migrationsdiskursen och dess politik har förändrats från år 2014 till 2016, vilket kan ses som ett relativt kort tidsspänn i det politiska sammanhanget. Att en förändring har kunnat ske så fort ger oss en tankeställare kring hur det är möjligt, när den svenska demokratimodellen är konstruerad på ett sätt som

ska motverka hastiga beslut. Detta skulle kunna generera effekter på andra politiska områden och även samhället i stort, något vi anser man bör ha i åtanke. Vår rekommendation är att fortsätta på det spår som vi hoppas att denna studie har utstakat. Dels för att området är så pass utforskat, men även att vi i dagsläget kan vara för nära den brytpunkt vi har valt att studera för att på riktigt kunna se effekter av densamma. Det migrationspolitiska området är en utav Sveriges, likväl Europas, största utmaningar och kvalificerar sig därmed för vidare studier.

KÄLLFÖRTECKNING

Augoustinos, Martha & de Garis, Stephanie (2012) 'Too black or not black enough': Social identity complexity in the political rhetoric of Barack Obama. *European Journal of Social Psychology, Eur. J. Soc. Psychol.* 42, 564–577 DOI: 10.1002/ejsp.1868

Bacchi, Carol Lee (2009) *Analysing policy: what's the problem represented to be?* Pearson: Frenchs Forest, N.S.W.

Bacchi, Carol Lee (2000) Policy as Discourse: What does it mean? Where does it get us?, Discourse: *Studies in the Cultural Politics of Education*, 21:1, 45 – 57, DOI: 10.1080/01596300050005493

Bacchi, Carol Lee (1999) *Women, policy and politics: The construction of policy problems.* London: Sage Publications Ltd

Beckman, Ludvig (2007) *Grundbok i idéanalys - Det kritiska studiet av politiska texter och idéer.* Stockholm: Santérus förlag

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.) (2012) *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys.* 3 uppl. Lund: Studentlitteratur

Benford, R.D. & Snow, D.A. (2000) Framing Processes and Social Movements: An Overview and Assessment, *Annual Review of Sociology*, vol. 26, no. 1, pp. 611-639.

Brandorf, M, Esaiasson, P & Håkansson, N (1995) *Svenska valfrågor - Partiernas valdebatt 1902-1994* <http://journals.lub.lu.se/index.php/st/article/viewFile/3010/2572>
Hämtad: 2016-12-01

Cederbratt, Mikael (2015) *Riksdagsdebatt*
<https://data.riksdagen.se/fil/F418F1B9-4E3F-4049-936C-F9113C920D7E>
Hämtad: 2016-11-14

Dagens Nyheter (2014) *Reinfeldt: Acceptansen har vuxit för ett öppet samhälle*
<http://www.dn.se/nyheter/sverige/reinfeldt-acceptansen-har-vuxit-for-ett-oppet-samhalle/>
Hämtad: 2016-11-18

Dahlström, Carl (2004) *Rhetoric, Practice and the Dynamics of Institutional Change: Immigrant Policy in Sweden, 1964–2000*. Scandinavian Political Studies, Vol. 27 – No. 3, 2004 ISSN 0080–6757

Demker, M. & Malmström, C. (1999) *Ingenmansland?: svensk immigrationspolitik i utrikespolitisk belysning*. Lund: Studentlitteratur

DiMaggio, P. J., & Powell, W. W. (1983). The iron cage revisited: Institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. *American Sociological Review*, 48(6), 147

Downs, A. (1957) *An economic theory of democracy*, New York: Harper & Row

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2012) *Metodpraktikan - Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4 uppl. Stockholm: Nordstedts Juridik

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (kodifiering)

Expressen (2014) *Stefan Löfven hotar med straffavgifter*
<http://www.expressen.se/nyheter/stefan-lofven-hotar-med-straffavgifter/> Hämtad: 2016-11-18

Fisher, Frank (2003) *Reframing public policy - Discursive politics and deliberative practices*. Oxford: Oxford University Press

Fischer, Frank & Forester, John (1993) *The Argumentative Turn in Policy Analysis and Planning*. Durham & London: Duke University Press

Forssell, Johan (2016) i *Dagens samhälle* (2016) *Svårt förstå regeringens ändring om kvotflyktingar*

<https://www.dagensamhalle.se/debatt/svart-foersta-regeringens-aendring-om-kvotflyktingar-24177> Hämtad: 2016-11-21

Foucault, M. & Bouchard, D.F. 1977, *Language, counter-memory, practice: selected essays and interviews*, Cornell Univ. P, Ithaca.

Fredriksson, Gunnar (1992) *Det politiska språket*. 7 uppl. Stockholm: Tidens Förlag

Globalis (2016c) *Eritrea*

<http://www.globalis.se/Laender/Eritrea>

Hämtad: 2016-09-08

Globalis (2016b) *Konflikter*.

<http://www.globalis.se/Konflikter>

Hämtad: 2016-09-08

Globalis (2016a) *Konflikter - Syrien*.

<http://www.globalis.se/Konflikter/Asien/Syrien>

Hämtad: 2016-09-08

Hellspong, Lennart (2002) *Retorik och didaktik* i Afzelius, Annika, Nordberg, Richard & Renberg, Bo (red.) (2002) *Retorik*. Stockholm: Svenskläraryrkeförbundet årskrift

Hope, Mat och Raudla, Ringa. 2012. Discursive institutionalism and policy stasis in simple and compound polities the case of Estonian fiscal policy and United States climate change policy. *Policy Studies*, 33 (5), sid. 399-418.

Hägg, Göran (2002) *Retorik idag: Aktuella exempel och praktiska tips*.

Stockholm: Wahlström & Widstrand

Johansson, Morgan (2016) i TV4-nyheterna (2016) *Ett beslut vi helst inte hade velat fatta*

<http://www.tv4.se/nyheterna/klipp/morgan-johansson-ett-beslut-vi-helst-inte-hade-velat-fatta-3242727> Hämtad: 2016-11-17

Kaid, Lynda Lee (edt.) (2004) *Handbook of political communication research*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates

Katz, Richard & Mair, Peter (1995) "Changing Models of party Organization and party Democracy: The emergence of the cartel party." Sage Publications. Vol. 1 nr. 1 s. 5-28

Kinberg Batra, Anna (2015) *Almedalstal*

http://www.moderat.se/sites/default/files/attachments/anna_kinberg_batras_almedalstal_2015.pdf Hämtad: 2016-10-31

Kinberg Batra, Anna (2016) *Almedalstal* <http://www.svenskatal.se/20160709-anna-kinberg-batra-almedalstal-2016/>

Hämtad: 2016-10-31

Kinberg Batra, Anna (2016) i Aftonbladet (2016) *Därför har jag ändrat mig om invandringen*.

<http://www.aftonbladet.se/debatt/a/R0zM8/darfor-har-jag-andrat-mig-om-invandringen>

Hämtad: 2016-11-23

Kirchheimer, Otto (1966) *The Transformation of West European Party Systems'*, in Joseph LaPalombara and Myron Weiner (eds) *Political Parties and Political Development*, pp. 177-200. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Lag (1974:142) *om Sveriges regeringsform*

Lag (2016:752) *om tillfälliga begränsningar av möjligheten till att få uppehållstillstånd i Sverige*.

Löfven, Stefan (2014) *Almedalstal*

<http://www.socialdemokraterna.se/Stefan-Lofven/Tal-och-artiklar/2014/Almedalen/>

Hämtad: 2016-10-31

Löfven, Stefan (2015) *Almedalstal*

<http://www.socialdemokraterna.se/Stefan-Lofven/Tal-och-artiklar/2015/Almedalen/>

Hämtad: 2016-10-31

Löfven, Stefan (2016) *Almedalstal*

<http://www.svenskatal.se/20160705-stefan-lofven-almedalstal-2016/>

Hämtad: 2016-10-31

Löfven, Stefan (2015) *Refugees welcome* i Aftonbladet (2015) "Mitt Europa bygger inte murar, vi hjälps åt" <http://www.aftonbladet.se/nyheter/paflykt/article21371316.ab>

Hämtad: 2016-11-02

Löfven, Stefan (2014) *Regeringsförklaringen*

<http://www.regeringen.se/49b6d2/contentassets/436960c05f524109b8a020b879efd76b/regeringsforklaringen-3-oktober-2014> Hämtad: 2016-11-03

Löfven, Stefan (2015) *Toppmöte i Valletta*

<http://www.regeringen.se/tal/2015/11/stefan-lofvens-tal-pa-toppmotet-i-valletta/>

Hämtad: 2016-11-14

Migrationsverket (2016) *Statistik: Antal asylsökande - aktuell statistik.*

<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html>

Hämtad: 2016-09-08

Migrationsverket (2014) *Fakta om migration.*

<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration.html>

Hämtad: 2016-09-08

Nationalencyklopedin (2005) *11 september-attackerna*

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/11-september-attackerna>

Hämtad: 2016-09-08

Nationalencyklopedin (2013) *Somalia*

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/somalia>

Hämtad: 2016-09-08

Newman, Bruce I & Perloff, Richard M (2004) "Political marketing: Theory, research & applications" i Kaid, Lynda Lee (edt.) (2004) *Handbook of political communication research* Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates

Odmalm, P & Super, B (2014), 'If the issue fits, stay put: Cleavage stability, issue compatibility and drastic changes on the immigration 'issue''. *Comparative European Politics*, vol 12, no. 6, 7, pp. 663-680.

Ohlsson, Carina (2015) *Riksdagsdebatt*

<https://data.riksdagen.se/fil/F418F1B9-4E3F-4049-936C-F9113C920D7E>

Hämtad: 2016-11-14

Radaelli, Claudio, Dente, Bruno & Dossi, Samuele. (2012) "Recasting Institutionalism: Institutional Analysis and Public Policy". *European Political Science* 11(4), sid. 537-550

Regeringen (2016) *Gränskontroller förlängs till november*.

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/06/granskontroller-forlangs-till-november/>

Hämtad: 2016-09-07

Reinfeldt, Fredrik (2014) *Almedalstal*

<http://www.moderat.se/nyhetsartikel/almedalen-2014-fredrik-reinfeldts-tal>

Hämtad: 2016-10-31

Reinfeldt, Fredrik (2014) *Sommartal*

<https://www.youtube.com/watch?v=8IH2GevYt7Y> Hämtad: 2016-11-03

Renberg, Björn (2007) *Retorikanalys: en introduktion*. 1 uppl. edn, Lund: Studentlitteratur

Ring, Hans (1998) "Refugees in Sweden: inclusion and exclusion in the welfare state" i Miles, Robert & Threanhardt, Dietrich (edt.) (1998) *Migration and European integration: The dynamics of inclusion and exclusion*. 1 uppl. Madison & Teaneck: Fairleigh Dickinson University Press

Rydstedt, R. (1993) *Retorik*. Lund: Studentlitteratur

Sauer, Christoph (1989) "Structure of consensus-making and intervention: the concept of Nazi-language policy in occupied Holland ("Deutsche Zeitung in den Niederlanden" 1940-1945)" i Wodak, Ruth (edt.) (1989) *Language, power and ideology: studies in political discourse*. 7 vol. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company

Schmidt, Vivien (2002), "Does Discourse Matter in the Politics of Welfare State Adjustment?", *Comparative Political Studies*, vol. 35, no. 2, pp. 168-193.

Schmidt, Vivien & Radaelli, Claudio (2004) "Policy Change and Discourse in Europe: Conceptual and Methodological Issues", *West European Politics*, 27 (2): 183–210.

Schmidt, Vivien (2005), "The Role of Public Discourse in European Social Democratic Reform Projects", *European Integration online Papers (EIoP)*, vol. 9, no. 8.

Schmidt, Vivien (2008) Discursive Institutionalism: The Explanatory Power of Ideas and Discourse. *Annual Review of Political Science* 11, sid. 303-326

Schmidt, Vivien (2009) Putting the Political Back into Political Economy by Bringing the State Back in Yet Again. *World Politics* 61 (3), sid. 516-546.

Schmidt, Vivien (2010a). Taking idea and discourse seriously: explaining change through discursive institutionalism as the fourth "new institutionalism". *European Political Science Review* 2 (1), sid. 1-25. DOI:10.1017/S175577390999021X

Schmidt, Vivien (2010b). "Reconciling Ideas and Institutions through Discursive Institutionalism", i Béland, Danieil och Cox, Robert. (Red.) *Ideas and Politics in Social Research*, New York: Oxford University Press, sid. 47–65.

Sigrell, A. (1999) *Att övertyga mellan raderna: en retorisk studie om underförstådda inslag i modern politisk argumentation*, Institutionen för nordiska språk, Univ.

Spehar, Andrea, Bucken-Knapp, Gregg & Hinnfors, Jonas (2013) "Ideology and Entry Policy: Why Center-Right Parties in Sweden Support Open-Door Migration Policies" in Korkut, U (edt.) (2013) *The discourses and politics of migration in Europe*, Palgrave Macmillan: New York.

Stagnell, Alexander (2013) *Etik, retorik, politik - Till tvetydighetens lov*.
Stockholm: Södertörn retoriska studier

Valmyndigheten (2010) Val till riksdagen
<http://www.val.se/val/val2010/slutresultat/R/rike/index.html> Hämtad:2016-10-30

Valmyndigheten (2014) Val till riksdagen
<http://www.val.se/val/val2014/slutresultat/R/rike/index.html> Hämtad: 2016-10-30

Van Criekinge, Tine (2012) *European Migration Policy International relations – Oxford Bibliographies* DOI: 10.1093/OBO/9780199743292-0087

Wikström, Patrik (2007) *Den argumenterande Olof Palme - En argumentationsanalys av strukturer och strukturbrott i Olof Palmes inlägg i valdebatten mot Thorbjörn Fälldin i Scandinavium, Göteborg 1976*. Örebro Studies in Rhetoric 5. ISSN 1652-3970

Xiarchogiannopoulou, Eleni (2014) Reform technology and consensus building in discursive institutionalism: the integration of knowledge in policy formulation in Greek pension reform, 1990-2002. *Critical Policy Studies* 2014, sid. 1-18

Ygeman, Anders (2016) i SVT Aktuellt (2016) *Ygeman: Gränskontroller behövs*
<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/ygeman-granskontrollerna-behovs> Hämtad: 2016-11-03

Zurnić, Marija. 2014. Discursive Institutionalism and Institutional Change. *Philosophy and Society (Filozofija i društvo)* 25 (2), sid. 217-234.

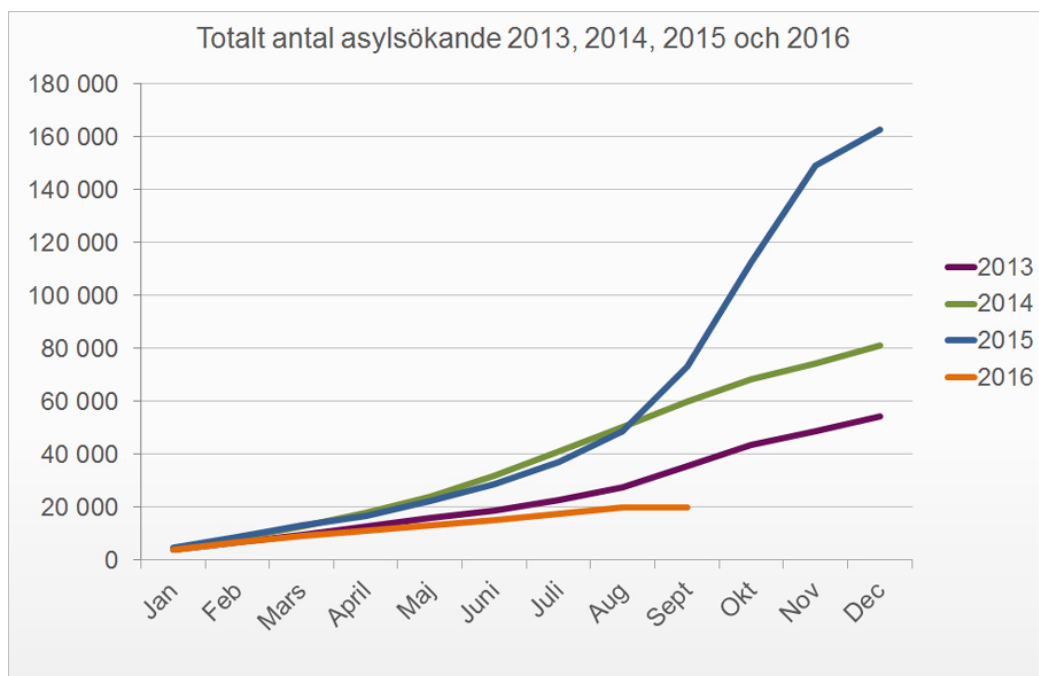
BILAGA 1

Omvärldsanalys

Världen har under de senare åren präglats av oroligheter och krig. Dagligen presenteras en ny händelse på nyheterna och tusentals människor är på flykt för ett bättre liv. Många av dessa människor söker sig till Europa och Sverige. Något som ställer krav på migrations- samt integrationspolitiken nationellt men även på en EU-nivå. De politiska diskussionerna kring migrations- och integrationspolitiken har ökat i takt med att politikerna har insett behovet av detta, något som bland annat kan påvisas med avsnittet här ovan. Emellertid är det av yttersta vikt att definiera vad migrationspolitiken i Sverige innebär. Migrationsverket skriver följande på sin hemsida:

“Den svenska migrationspolitiken omfattar flykting- och invandringspolitik, återvändande, stöd för återvandring och kopplingen mellan migration och utveckling. Den omfattar även samarbetet på internationell nivå kring dessa frågor.” (Migrationsverket 2014)

Med stöd i citatet ovan kan det konstateras att migrationspolitiken egentligen innehåller många spridda områden, dock är det på flykting- och invandringspolitiken debatten har handlat om i främsta hand. För att förstå varför migrationspolitiken har blivit en sådan “het potatis” i Sverige under de senaste åren bör åtminstone studera antalet människor som har sökt sig till landet. Vi har i denna studie valt att fokusera på gruppen asylsökande i Sverige då vi anser att debatten främst kretsar kring den här gruppen av människor och inte exempelvis arbetskraftsinvandring. Antalet människor som under de senaste åren har sökt asyl i Sverige är varierande, vilket kan ses i figur 1 (Migrationsverket 2016).

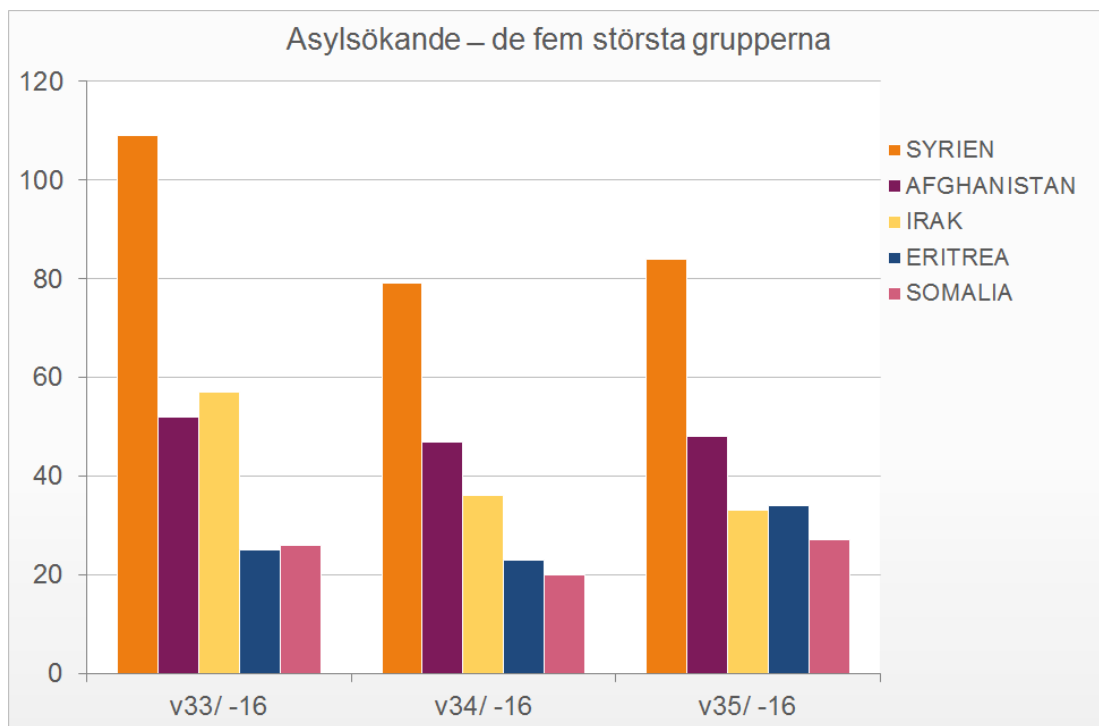

Figur 1. Totalt antal asylsökande mellan januari 2013 till september 2016

År 2011 nådde det som benämns som “den arabiska våren” Syrien, detta blev startskottet på de oroligheter som utvecklades till ett brutalt inbördeskrig under 2012. De olika parterna kan i korthet beskrivas som myndigheter, under ledning av familjen Assad, och flera olika oppositionsgrupper. Trots detta involverar konflikten fler aktörer då bland annat USA, Saudi-arabien, Turkiet och Qatar stöttar olika oppositioner medan Ryssland och Iran står på Assad-regimen sida (Globalis 2016a). Konflikten i Syrien har påverkat den närmsta omgivningen så som Turkiet, Irak, Libanon och Jordanien. Ett exempel är att i Libanon har det skett bombningar och väpnade sammandrabbningar till följd utav det som sker i Syrien (Globalis 2016a).

Att grannländer influerar varandra och påverkas av det som händer nära är inget som är förvånansvärt. I mångt och mycket beror en del utav inbördeskriget på Islamistiska Staten (hädan efter kommer vi referera terrornätverket till IS) som nu har ett starkt fäste i Syrien men som tidigare enbart verkade i Irak (Globalis 2016b). IS bildades som en respons på USA:s och Storbritanniens invasion i Irak under 2003, där målet för invasionen var att störta Saddam Husseins regim som var en motreaktion på de terrorattacker som al-Qaida låg bakom. Bland annat de attacker som skedde 11 september 2001 (Nationalencyklopedien 2005). Desto viktigt är det att skilja IS mot al-Qaida, något som vi inte kommer att gå närmare in på mer i denna uppsats mer än att konstatera detta faktum.

Likväl som krig och konflikter existerar i Mellanöstern är det även oroligheter i andra delar av världen sedan en tid tillbaka. I Somalia har inbördeskrigen avlöst varandra sedan 1978 och det är svårt att se vart den ena konflikten slutar och nästa tar vid (Nationalencyklopedien 2013). Eritrea är ytterligare ett land där svårigheterna är svåra, främst på grund utav fattigdom och svält (Globalis 2016c). Att krig, fattigdom och oroligheter främst i dagsläget är centrerade till länder i Afrika samt Mellanöstern speglar sig även i den statistik som Migrationsverket presenterar, se figur 2 (Migrationsverket 2016).

Figur 2.

Representation av de vanligaste ursprungsländerna